

ADVENT

Het Kerkblad van het Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten /2/2023

Verwachting

Verwachting

De Zwitserse ontwikkelingspsycholoog, Jean Piaget, stelde ooit vast dat kinderen moeilijker onderscheid kunnen maken tussen de subjectieve werkelijkheid en de objectieve werkelijkheid. Hiermee bedoelde hij dat een kind maar lastig onderscheid kon maken tussen de eigen fantasiewereld en de rationele werkelijkheid. Dit noemde Piaget het 'magisch denken'. Dit magisch denken duurt ongeveer tot het zevende levensjaar van een kind. Onder hedendaagse psychologen zijn er enkelen die menen dat Piaget het mis had; magisch denken duurt veel langer en in sommige gevallen is het een verschijnsel dat heel je leven blijft. Deze psychologen zien de razend populaire bewe-

ging in de wereld genaamd *New Thought* met als voornameste overtuiging, de wet van aantrekking (*the law of attraction*), binnen dit verband. De verwachting hierbij is dat bij het uitspreken van 'zegeningen' over je eigen leven en/of dat van anderen deze zegeningen werkelijkheid worden. Dit vinden enkele deskundigen een zorgelijk fenomeen. Tenzij een verwachting gebaseerd is

op eerdere ervaringen, kan deze leiden tot teleurstellingen. Een voorbeeld hierbij is het geluksgevoel dat veel mensen ervaren bij het drinken van een warm drankje in de vroege morgen na het opstaan. Zij hebben de verwachting bij het inschenken van dit warme drankje in hun mok dat dit goed zal smaken, omdat zij dit eerder hebben ervaren. Wanneer zij verwachten dat iemand anders dit de volgende ochtend voor ze zal inschenken en dit toch niet gebeurt, volgt mogelijk een teleurstelling. Het woord adventist in de naam van onze kerk wijst erop dat we de wederkomst van Christus, de advent, verwachten. Het stamt af van het Latijnse woord *adventus* wat de komende betekent. Wij leefden nog niet bij de eerste komst van Christus naar de aarde. Toch hebben wij voldoende ervaringen in ons geloof om met vertrouwen hiernaar uit te kijken. Dat plaatst onze verwachting buiten het magisch denken of het uitoefenen

Duurzaamheid is belangrijk voor de Adventkerk. Ook *Advent* werkt mee aan een betere wereld, daarom wordt het gedrukt op papier dat het resultaat is van verantwoord bosbeheer. Onze drukker gebruikt inkten op plantaardige basis en machines draaiend op groene stroom.

AGENDA

JULI		
N	Summerfair	2
N	TED Camporee	25
SEPTEMBER		
N	Jeugdralley	9
N	Training penningmeesters & rentmeesterschap	10
N	Scouts & Pathfinders Day	16
N	iCOR-training	29
OKTOBER		
N	55+-dag	7
N	Challenge Kamp	13

Alle evenementen zijn onder voorbehoud. Houd onze website in de gaten. Daar staat de meest actuele informatie: www.adventist.nl/agenda.

N Nederland **B** België

van de wet van aantrekking. Onze verwachting is geworteld in het geloof in de drie-enige God van de Bijbel. De redactie heeft de verwachting dat dit thema tot de harten van alle zevendedagsadventisten zal spreken.

Enrico Karg *Hoofdredacteur & algemeen secretaris van de Nederlandse Adventkerk.*

REDACTIE

Hoofdredacteur Enrico Karg
Redactie Jeroen de Jager, Jeanette Lavies, Erik Macville, Riemer Postma, Rob de Raad, Jan Spijk en Jeroen Tuinstra.
Vormgeving Paul de Bruin – Limelight Design Studio
Foto omslag Inside Creative House/Shutterstock.com
Druk Van de Ridder – VdR Druk & print
Oplage 3.800 exemplaren
Verschijningsfrequentie 4 maal per jaar

REDACTIEADRES

Amersfoortseweg 18, 3712 BC Huis ter Heide
Tel. Landelijk Kantoor: 030 – 6939375 – **E-mail** advent@adventist.nl
Web www.adventist.nl of www.adventist.be

GIFTEN

Advent wordt gerealiseerd dankzij uw giften. De redactie bestaat voornamelijk uit vrijwilligers die met liefde ons ledenblad voorzien van inhoud. Giften voor *Advent* kunt u overmaken op NL47 RABO 0117 7777 73 t.n.v. Kerkgenootschap der ZDA of gebruik de QR-code hiernaast. Voor financiële zaken, inclusief donaties en wilsbeschikkingen, kunt u contact opnemen met de financiële-afdeling via: finance@adventist.nl.

Wanneer u het blad ADVENT niet meer wilt ontvangen, kunt u dat kenbaar maken door ons te mailen op het adres: advent@adventist.nl

06 Genre apocalyptiek:
Hoop in donkere tijden

11 Rozita en Heidi:
Oud Zandbergen 'Parel van de kerk'

18 Kinderverhaal:
Een helpende hand

22
Verwachtingen van anderen

30
Eindtijdverwachting

VERDER IN DIT NUMMER

- 04** Van het bestuur
- 13** Advent verwent
- 14** ADRA – In blijde verwachting
- 16** Nieuws uit de wereldkerk
- 20** Nieuws uit de regio & puzzel
- 23** SHANA archief
- 26** Adventgeschiedenis in perspectief
- 28** Interview met Silbert Elizabeth
- 34** Verdieping bij de Sabbatschool
- 36** PS & Doop
- 39** In Beeld
- 40** Van de voorzitter

De medewerkers van *Advent* wensen u een fijne zomer - geniet van al het moois van Gods schepping. Deel onze grootste verwachting met anderen waar het maar even kan!

Voorsorteren op uitvoering Ambitieuze plannen

In het vorig nummer van *Advent* herinnerde ds. Rob de Raad, voorzitter van onze Unie, eraan dat het uniecongres de landelijke kerkleiding had gevraagd extra aandacht te besteden aan drie thema's: missie, gemeenschap en investering in discipelschap (door sterke leiderscompetenties). Rob gaf ook een eerste, nadere toelichting op hoe deze drie werkvelden begrepen moeten worden. In dit artikel delen we graag hoe wij ons voorbereiden om deze opdracht goed uit te voeren.

Tekst/**Enrico Karg**

Verhoogd draagvlak voor beleid via kerkelijke afvaardiging

Tijdens de voorbereidingen op het uniecongres van 2017, is met de leiders van de Trans-Europese Divisie (TED) overlegd. Het gesprek ging over het bevorderen van bestuurlijke processen die moeten leiden tot een sterke uitdraging van onze kerkelijke missie. En daarnaast de vergroting van het draagvlak voor het werk van een Landelijk Bestuur (LB).

Men kwam tot een voorstel om de Commissie voor Beleidsvoorstellen, beter bekend als het 'plannencomité', tijdens het uniecongres anders te laten functioneren en dit voorstel aan de afgevaardigden voor te leggen. Tot op dat moment had het plannencomité vooral gefunctioneerd als een revisiecommissie voor ingediende moties. Het plannencomité

toetste namelijk ingediende moties tijdens de vergaderingen en bracht die terug naar de vergadering, of naar de afgevaardigde die het oorspronkelijk indiende.

Het voorbereide voorstel werd via de algemeen secretaris van de TED aan de afgevaardigden in 2017 uitgelegd en de afgevaardigden gingen akkoord met de nieuwe opzet. Het plannencomité is vanaf dat moment een congresorgaan dat in eerste instantie bekijkt welke aandachtsvelden een uniecongres meegeeft aan het LB voor haar bestuurstermijn. Anders gezegd, het plannencomité maakt beleidsvoorstellen en legt die voor aan de vergadering van afgevaardigden samen met zeven taakgebieden ('speerpunten' genoemd). Dit voorstel werd aanvaard.

Het gevolg was dat het vorige LB zeven speerpunten meekreeg om

beleid op te maken. Dat de beleidsvoorstellen van het plannencomité door het uniecongres werden goedgekeurd zorgde voor een groter draagvlak voor het werk van het LB. Op het laatste uniecongres heeft het plannencomité ook aandachtsvelden aan het nieuwgekozen LB meegegeven. Zo zijn de eerdergenoemde drie taakgebieden tot stand gekomen.

Samenwerking is het sleutelwoord

Missie, gemeenschap en discipelschap door sterk leiderschap lijken op het eerste oog uiteenlopende thema's. Dat is tot op zekere hoogte ook zo. Missie richt zich meer op evangelisatie door 'nieuwe' leden aan te trekken die graag bij onze kerk aansluiten om samen met ons te aanbidden tijdens onze samenkomsten. Je zou kunnen zeggen dat missie haar werkterrein heeft buiten de geloofsgemeenschap.

Daarentegen is het thema van gemeenschap vooral gericht op optreden binnen de geloofs-gemeenschap. Discipelschap door sterke, competente leiders is vooral gericht op de landelijke en plaatselijke kerkleiding om deze toe te rusten om hun werk nóg beter te kunnen doen.

De rode draad door alle drie de thema's is samen optrekken of samenwerken. Zo is samenwerking nodig om naar buiten te treden, om de onderlinge banden binnen de bestaande gemeenschap te versterken en om als leiders elkaars 'knowhow' te delen bij trainingen en toerustingsdagen.

Hernieuwde samenwerking

De afgelopen jaren is ook in de gemeenschap *buiten* de kerk de samenwerking wat onder druk komen te staan. Het vertrouwen in bestuurders wereldwijd is afgenomen doordat grote vraagstukken als armoede in de wereld, terrorismedreiging, bankencrisis, klimaatverandering en de coronacrisis niet of onvoldoende werden aangepakt. In dit opzicht is Nederland geen uitzondering. Het CBS heeft onderzoek gedaan naar de

sociale samenhang en het welzijn in Nederland. Ik heb de gegevens geraadpleegd op 9 mei 2023. De conclusie van het CBS-onderzoek is dat burgers in Nederland de afgelopen tien jaar het minste vertrouwen laten zien in de Tweede Kamer. De bestuurders van ons land mogen volgens dit onderzoek rekenen op steun van zo'n 21% van de bevolking.

Op het uniecongres van 2017 was herstel van vertrouwen ook een item; het was zelfs een van de zeven speerpunten. Het LB heeft hier meteen gehoor aan gegeven. Wij hebben bewust ingezet op een middenkoers. Met deze koers is het vertrouwen ieder jaar stapsgewijs toegenomen. Dat bleek onder andere uit de jaarlijkse stijging van bijdragen vanuit de plaatselijke kerk aan het landelijke apparaat.

De herbenoeming van het zittend Dagelijks Bestuur is statistisch gezien ook met klinkende percentages bevestigd. Volgens de TED-functionarissen worden de meeste herbenoemingen met tussen de 51-60% aanvaard. Dit was ook het geval op het uniecongres van 2012 in Nederland bij de

herbenoeming van de toenmalige voorzitter. Bij onze zuiderburen was de laatste herbenoeming van een voorzitter ook keurig volgens het gemiddelde percentage behorende bij een herbenoeming.

Wij zijn ontzettend dankbaar en ervaren het als een zegen van de Heer dat ons werk voortgezet mocht worden met een aanvaarding van een percentage van 65% wat ver boven het gemiddelde ligt. Dit uitgesproken vertrouwen in ons als bestuur brengt echter ook een verhoogde verantwoordelijkheid met zich mee. De verwachting van het leveren van goed werk ligt dan ook hoger. Onze inspanningen zullen zichtbare resultaten moeten hebben. Dat besef hebben we.

Nieuwe infrastructuur en samenwerking

Een van onze inspanningen die zeker niet onopgemerkt zal blijven is de invoering van een verfijnde, nieuwe regiostructuur waarmee wij de drie opdrachten voor deze bestuurstermijn kunnen realiseren.

Studies wijzen uit dat samenwerking in westerse gebieden vooral via regionale infrastructuur het beste resultaat oplevert. Om die reden hebben wij de regionale indeling anders ingericht. Om de unieleiders dichter bij de gemeenten te brengen (en daarmee zichtbaarder) worden zij als 'facilitators' gekoppeld aan de verschillende regionale eenheden. De predikanten als plaatselijke leiders gaan deze regionale units vormgeven. Met deze opzet zijn we aan het voorsorteren op het uitdragen van de missie, maar versterken we tegelijkertijd de gemeenschap en maken we de toerusting van kerkelijke leiders makkelijker uitvoerbaar. Dit is het resultaat van verhoogde regionale samenwerking via een duidelijk omschreven regionale indeling.

Enrico Karg Hoofdredacteur & algemeen secretaris van de Nederlandse Adventkerk.

Genre apocalyptiek

hoop in donkere tijden

Het symbolische taalgebruik van het laatste boek van de Bijbel, de Openbaring, is bekend van het literaire genre dat bekend staat als Joodse apocalyptiek. Tot dit genre behoorden bijvoorbeeld 1 en 2 Enoch, 4 Ezra en 2 Baruch. Deze boeken wijdverspreid en in de eerste eeuw van onze jaartelling. Ze hebben grote invloed gehad op de theologie en de verwachtingen van lezers in de tijd dat het boek de Openbaring is geschreven.

Tekst/Rob de Raad

Kenmerken van apocalyptiek

Een van de kenmerken van apocalyptiek is de claim dat het geschrift is gebaseerd op wat de profeet in visioen heeft gezien en ervaren op het moment dat hij 'in de geest' was (Openbaring 1:10). In apocalyptiek worden de visioenen vaak afgewisseld met wat er zich op de aarde en in de hemel afspeelt. Duisternis en licht wisselen elkaar af. De schrijver vindt het moeilijk om onder woorden te brengen wat hij in deze bovennatuurlijke visioenen heeft gezien en beschrijft de hemelse taferelen in sterk symbolische taal.

Symbolische taal

Wanneer Johannes het boek Openbaring schrijft, maakt hij daar ook gebruik van. Veel van de symbolen die hij gebruikt om een achterliggende werkelijkheid uit te drukken, waren bij de eerste christelijke lezers waarschijnlijk zeer bekend. Daarom zullen zij weinig moeite hebben gehad om deze symbolen te begrijpen. In Openbaring 1:1 lezen wij dat God heeft laten zien wat er binnenkort gebeuren moet en dat Hij door middel van een engel dit aan Johannes heeft bekend gemaakt. Het Griekse woord dat hier gebruikt wordt, betekent 'bekendmaken door middel van tekenen'. Met andere woorden,

Openbaring gebruikt symbolische taal om een verborgen werkelijkheid weer te geven. Het doel van dit genre was om mensen in moeilijke tijden hoop te geven op de toekomst. Op momenten waarin het geloof onder druk stond werd hun in de apocalyptische boeken hoop geboden in donkere tijden. Dat is zeker van toepassing op het boek Openbaring.

Het doel van Openbaring

Het boek begint met de openingswoorden 'Openbaring van Jezus Christus'. Het Griekse woord apokalupsis betekent 'de sluier wegnemen', 'onthullen', 'aan het licht brengen' of 'openbaring'. In

anek.soowannaphoom/Shutterstock.com

het Grieks kan de uitdrukking 'openbaring van Jezus Christus' betekenen dat dit een boodschap is die van Jezus Christus afkomstig is. Maar de uitdrukking kan ook betekenen: een openbaring over Jezus als degene die geopenbaard wordt. Beide betekenissen zitten in de tekst verborgen. Het is een boodschap van Jezus aan de kerk en het is een boodschap om Jezus Christus bekend te maken en te onthullen wie Hij werkelijk is en wat Hij voor ons doet. Christus is de sleutel die de ware betekenis van het boek ontsluit. Het eerste vers geeft ook aan dat aan Gods volk getoond wordt wat er binnenkort gebeuren moet.

Jezus Christus

In het eerste hoofdstuk van Openbaring wordt Jezus Christus beschreven in termen die in de Bijbel God zelf beschrijven. Hij is de 'alfa en de omega'. Hij zegt: 'Ik ben die is, die was en die komt' (Openbaring 1:8). Dit is een verwijzing naar de Godnaam zelf zoals Hij zich heeft geopenbaard aan Mozes (Exodus 3:14). De uitdrukking 'Ik ben die er zijn zal' wordt in Openbaring weergegeven als 'Hij die komt'. In Openbaring 1:7 wordt de God die komen gaat geïdentificeerd met Christus die komt met de wolken en iedereen zal Hem zien.

Johannes ziet deze Jezus in visioen staande tussen de zeven kandelaars (de kerk) en beschrijft Hem in woorden die in Daniel en Ezechiël God zelf beschrijven. Hij is de hogepriester die te midden van zijn volk staat om hen te ondersteunen in de moeilijkheden die zij ervaren. Hij is degene die dood is geweest, maar nu leeft tot in alle eeuwigheid (Openbaring 1:18). Hij heeft de sleutels van de dood en het dodenrijk. Hij heeft de dood overwonnen door op de derde dag uit de dood op te staan. Jezus Christus wordt ons hier getoond als de grote overwinnaar, de levende, die komt om zijn volgelingen recht te verschaffen en te brengen naar zijn koninkrijk.

VERWACHTING/IN HET BOEK OPENBARING

Dit betekent dat zijn volgelingen die vervolgd worden en op allerlei manieren onder druk worden gezet, niets te vrezen hebben voor de toekomst. Hij is met hen. Hij geeft hoop voor vandaag en voor wat komen gaat.

Strijd tussen goed en kwaad

Openbaring is oorspronkelijk een boek dat werd voorgelezen in de zeven gemeenten. Wij zijn geneigd om het boek op te splitsen en in kleine stukjes te lezen. Daarmee gaat veel verloren. Je moet het hele boek in zijn geheel doorlezen om het juiste perspectief te verkrijgen. Dan wordt het duidelijk dat er een strijd gevoerd wordt tussen goed en kwaad, tussen Jeruzalem en Babylon, het Lam en het beest, Christus en satan. Wanneer

je het hele boek doorleest ontdek je afwisselend het ritme tussen wat satan doet en de reactie van God daarop. In hoofdstuk 12 ontdekken wij dat de oorlog tussen goed en kwaad, satan en Christus, niet is begonnen op aarde, maar in de hemel. 'Toen brak er oorlog uit in de hemel. Michael en zijn engelen bonden de strijd aan met de draak' (Openbaring 12:14). De draak wordt geïdentificeerd met de slang van weleer, die duivel of satan wordt genoemd (Openbaring 12:9). Wij hebben een beeld van de hemel als een plaats van vrede, maar niets is minder waar. De strijd tussen goed en kwaad heeft zijn oorsprong in de hemel. De satan en zijn engelen werden verslagen en op de aarde geworpen, waar hij de hele wereld misleidt.

Dit is geen fysieke strijd die met wapens wordt uitgevochten, maar een geestelijke strijd waarin de centrale vraag is wie je erkent als Schepper God. Aanbid je God als Schepper of aanbid je de grote misleider? De oorlog tussen goed en kwaad is een strijd waarin het karakter van God ter discussie wordt gesteld. De resolutie van deze strijd vinden we teruglezend in hoofdstuk 5. De centrale vraag is wie waardig is om de boekrol die verzegeld is met zeven zegels, te openen? De context maakt duidelijk dat de verlossing van de hele aarde op het spel staat. Er is niemand op aarde gevonden die waardig was op de boekrol te openen.

De profeet barst in tranen uit omdat er geen toekomst is voor de mens. Dan wordt er geroepen dat er iemand is die waardig is bevonden om deze boekrol te openen omdat Hij de overwinning heeft behaald. Dat is het Lam dat een gewelddadige dood is gestorven. Hij heeft de overwinning behaald. Het is een beeld van Christus die bereid was zijn eigen leven aan

/ De oorlog tussen goed en kwaad is een strijd waarin het karakter van God ter discussie wordt gesteld

het kruis te geven en de straf op de zonde voor alle mensen van alle tijden heeft gedragen. God openbaart zichzelf als een liefhebbende God die in Christus bereid was zijn leven te geven om mensen te bevrijden. Het sterven van Jezus Christus aan het kruis openbaarde enerzijds het karakter van God, maar anderzijds ook het karakter van satan. Deze was bereid zelfs Jezus Christus te vermoorden aan het kruis. Satans grootste overwinning bleek zijn grootste nederlaag te zijn.

Openbaring 13 en 14 laten ons zien hoe deze strijd tussen satan en Christus uitgevochten wordt op aarde. De centrale vraag daarbij is: wie is aanbedding waardig? Het kwaad wordt beschreven met symbolen als de grote rode draak (Openbaring 12), het beest uit de zee en het beest dat opkwam uit de aarde (Openbaring 13). Het kwaad heeft vele gezichten in dit Bijbelboek. De hele wereld loopt achter het beest aan en aanbidt hem met de woorden: 'Wie is aan het beest gelijk?' (Openbaring 13:4)

Dat doet denken aan de strijdersnaam van Christus toen de oorlog uitbrak in de hemel: Michael (betekenis: wie is aan God gelijk?). Christus heeft de overwinning behaald en de satan werd op de aarde geworpen. Op aarde misleidt hij de mensen of hij probeert ze door middel van doodsb bedreigingen zover te krijgen dat zij hem zullen aanbidden als god. De reactie van God lezen wij in het volgende hoofdstuk. Drie engelen (boodschappen) gaan over de hele aarde en roepen op om God als Schepper te aanbidden. Het eeuwig evangelie (goede boodschap) gaat naar alle volk, stam en natie (Openbaring 14:6) of zoals Jezus het heeft verwoord: 'Pas als het goede nieuws van het koninkrijk in de hele wereld wordt verkondigd

als getuigenis voor alle volken, zal het einde komen' (Matteüs 24:14).

Herstel van paradijs

De drie-engelenboodschap eindigt met de aankondiging van de terugkeer van Jezus Christus naar deze aarde. Hij komt op de wolken en wordt enerzijds voorgesteld als koning en overwinnaar met een gouden krans op het hoofd en anderzijds als een boer die de oogst van de aarde komt binnenhalen (Openbaring 14:14-16). Christus is de grote overwinnaar die komt om zijn kinderen te brengen naar dat koninkrijk van vrede en gerechtigheid dat Hij zal oprichten.

Dat wordt verder uitgewerkt in de laatste hoofdstukken van het boek Openbaring. Het kwaad zal niet meer gevonden worden. De satan wordt voor altijd vernietigd. Het nieuw Jeruzalem daalt neer op een vernieuwde aarde en God zelf zal wonen te midden van zijn volk. 'Gods woonplaats is onder de mensen, en Hij zal bij hen wonen. De mensen zullen zijn volken zijn en God zelf zal als hun God bij hen zijn' (Openbaring 21:3).

De laatste hoofdstukken van de Bijbel zijn een tegenhanger van de eerste hoofdstukken in Genesis. In het paradijs leefde de mens in direct contact met God. Die

aanwezigheid zal hersteld worden wanneer God zijn koninkrijk opricht op aarde. God zelf zal bij hen wonen (Openbaring 21:3). Door de zonde is er een vloek over de aarde gekomen (Genesis 3:17). In Openbaring 22:3 is deze vloek weggenomen. Vanwege de zondeval is de mens afgesneden van de levensboom (Genesis

/ God is met ons tot de voleinding van de wereld

3:24). In Openbaring 22:2 heeft de mens weer toegang tot de levensboom. Door de zondeval moest de mens sterven (Genesis 3:19), maar wanneer het nieuwe Jeruzalem neerdaalt op de vernieuwde aarde zal er geen dood meer zijn (Openbaring 21:4).

Samenvattend

De verwachting in het boek Openbaring is dat God met ons is tot de voleinding van de wereld. Tot die grote dag aanbreekt, is ons gebed gericht op Jezus Christus die zegt: "Ja, ik kom spoedig!" Kom, Heer Jezus!" (Openbaring 22:20).

Rob de Raad is voorzitter van de Nederlandse Adventkerk

Landgoed Oud Zandbergen:

'Parel van de kerk'

In 2022 werd het heuglijke feit gevierd dat landgoed Oud Zandbergen in Huis ter Heide vijfenzeventig jaar in bezit is van het Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten. Op het landgoed is het Landelijk Kantoor gevestigd. Wij stelden aan penningmeester Rozita Panneflek-Reymond (portefeuillehouder vastgoed) en Heidi Moorman (beheerder) de vraag: hoe ziet het landgoed er over enkele jaren uit en welke plannen liggen op tafel?

Tekst/Jan Spijk

H Heidi is sinds 2016 beheerder van het landgoed. Het aantal uren van acht per week was eigenlijk te weinig om de ambitieuze plannen voor Oud Zandbergen uit te werken. Daarom is ze ook blij dat ze per 1 april 2022 voor een volledige werkweek beheerder is. Ze

deelt bovendien met Rozita 'een passie en liefde voor het landgoed'. Rozita werd in 2019 penningmeester en kwam er al snel achter dat bepaalde zaken beter en anders konden. 'We hebben een beperkt budget, maar ik geloof vooral in het principe dat je van buiten naar binnen moet werken. Je moet open

staan voor de ander.' In gesprekken met Heidi kwam ze erachter dat beiden op dezelfde lijn zitten als het gaat om de ontwikkeling van het landgoed. Daarom is Rozita blij dat Heidi nu de hele week beschikbaar is als beheerder. Beiden zeggen dan ook vol trots: 'Het is toch een parel van de kerk.'

Rozita Panneflek-Reymond (links) en Heidi Moorman (rechts) 'Passie en liefde voor Oud Zandbergen!'

Evangelisatie, gezondheid en onderwijs

'Zijn mensen wel doordrongen van het feit dat wij als kerkgenootschap drie pijlers hebben: evangelisatie, onze gezondheidsboodschap en onderwijs?', vroeg Rozita zich op een gegeven moment af. Ze strekt tijdens het gesprek haar armen uit om het volgende duidelijk te maken: 'Als je een foto ziet van Jezus, zie je Hem altijd met open armen staan. Wij doen te vaak het tegengestelde, houden onze handen tegen het lichaam. In ons geval moeten we relevant zijn voor de buurt en mensen met open armen tegemoet treden. Op de drie uitgangspunten van de kerk kunnen wij wat betekenen voor anderen.'

Heidi geeft als voorbeeld dat de kerk daarom voor het eerst in 2023 meedoet aan de landelijke Monumentendag (september). 'Dit idee kwam eigenlijk van de gemeente Zeist die ons erop wees dat dit een mogelijkheid is om ons als kerk te presenteren.' De eerste grote presentatie van de kerk is

op 2 juli a.s. op de Summerfair op het landgoed. Vroeger heette dit de Open Dag.

Die was vooral gericht op de kerkleden, maar dit jaar wordt het anders' zeggen Rozita en Heidi in koor. 'Het is niet alleen meer voor de kerkleden, maar ook voor de buurt. We willen het daarom groter maken.' Rozita: 'We willen mensen op deze wijze van buiten naar binnen halen.' Er komt een

/ Jezus, zie je altijd met open armen staan. Wij doen te vaak het tegengestelde

healthplaza, een speelgedeelte voor kinderen, een rondleiding over het landgoed (door oud-onderwijzer en adventist Ron Bekkering) en lezingen. Daarnaast presenteert de kerk zich ook via de verschillende departementen en is er een gebedsruimte. 'We

hangen de posters overal in de buurt op zodat mensen weten dat er een Summerfair is. We hopen dat mensen in de buurt met ons gaan meedoen.'

Waar ze altijd bij stilstaan als het gaat om de ontwikkeling van het landgoed is duurzaamheid. Het moet ook doorgaan als Rozita en Heidi bij wijze van spreken een andere baan krijgen. Daarom zijn er nu ook contacten gelegd met andere landgoederen. 'Dit is groter dan wijzelf', aldus Rozita. Heidi: 'We willen uitzoeken waar we uniek in zijn en dan kunnen we leren van de andere landgoederen. Dat we niet zelf het wiel weer gaan uitvinden.' Het is daarom ook belangrijk om vrijwilligers ('Vrienden voor het landgoed') te vinden. 'Die vormen als het ware de familie van het landgoed', zegt Heidi.

Terug in oude stijl

Ze maken zich verder sterk om het landgoed weer in de oude stijl te herstellen. Zo liggen er plannen voor een moestuin en andere beplanting. De dennen aan de

zijkant hebben hun langste tijd gehad en sterven langzaam af. 'Het is pijnlijk om te moeten kappen, maar als wij het niet doen dan vallen ze bij een volgende storm om', voorspelt Rozita. Ze lopen soms wel tegen het feit aan dat de grond op het landgoed, de villa en de ijskelder onder monumentenzorg vallen. Overal moet een vergunning voor worden aangevraagd, maar er zijn ook subsidies beschikbaar. 'Altijd moet je onze drie pijlers terugvinden op het landgoed. Die willen we met elkaar verbinden.' Daarom passen traditionele trouwfeesten op het landgoed minder goed omdat dit in strijd is met de gezondheidsboodschap (alcohol en roken). Wel is het idee ontstaan om bijvoorbeeld een trouwceremoniekamer in de salon in te richten. En uiteraard is het landgoed heel geschikt om een fotoshoot te maken bij een huwelijk. Rozita: 'Eigenlijk moeten we onze 'unique selling points' beter benutten. Ik ben ook blij dat we nu zakelijke partners hebben die met ons meedenken en passie hebben voor het landgoed en de villa.'

Gezondheidscentrum

Een oud plan is – en als het ware geadopteerd door Heidi en Rozita – om aan de rand van het landgoed een gezondheidscentrum

Je kunt op het landgoed van de kerk zomaar een vosje tegenkomen

Rozita en Heidi heten u van harte welkom op de Summerfair 2023 op Oud Zandbergen

te laten bouwen. Dus aan de Prins Alexanderweg dicht in de buurt van woonzorgcentrum Vredenoord. Ook de gemeente Zeist is hierover enthousiast. Rozita: 'Er leven in deze buurt best veel mensen op leeftijd. Daarom wil de gemeente dat het te ontwikkelen gezondheidscentrum een ontmoetingsplek wordt voor onder anderen zeventigplussers. Zingeving en ontmoeting zijn hier de sleutelwoorden en we kunnen ook samenwerken met Vredenoord. Dat mensen uit de buurt hier overdag naar toe kunnen komen. Bijvoorbeeld om een lezing of een muziekstuk bij te wonen of een kopje theedrinken met buurtbewoners. Tegelijkertijd zijn de arts, de fysiotherapeut en de apotheek aanwezig. Hiermee dragen we als kerk ook onze gezondheidsprincipes uit.'

Heidi werkt niet alleen voor het landgoed, maar woont er ook nog eens. Lachend zegt ze: 'Dat is soms wel een uitdaging. Je hebt een fantastische natuur om je heen en er verschijnt soms een vosje op de tafel voor mijn raam.'

Je hoort wel alles. Mijn woning is in het koetshuis. Als de scouting op de tafel naast mijn woning op de eettafel slaat, dan rammen de glazen in mijn woning. En ik hoor het geschuif met stoelen. Dat hoort erbij. Belangrijk is om eigen grenzen aan te geven. Dat is soms wel hard werken. Aan de andere kant is het prettig dat ik op het landgoed woon, omdat ik bij calamiteiten meteen paraat ben.'

Nog meer elan

In ieder geval wordt doorgegaan met de restauratie van de villa. Na de zuidzijde komt nu de noordzijde in de steigers te staan. 'We hebben nu eenmaal te maken met een oud gebouw en achterstallig onderhoud.' Rozita en Heidi zijn erg positief en enthousiast over de toekomst van Landgoed Oud Zandbergen en hopen dat velen hierdoor geïnspireerd raken en zich willen inzetten om deze 'parel van de kerk' nog meer elan te geven.

Jan Spijk is communicatieadviseur bij het landelijk kantoor van de Nederlandse Adventkerk.

Advent verwent

Dit keer het recept van een van onze lezeressen van Advent: Daniëlle Hornis. Zij stuurde ons het recept voor een spinazieschotel. Ik heb het eerst zelf uitgeprobeerd en het is heerlijk. Bovendien is het veganistisch en glutenvrij. Veel kookplezier.

Tekst/Jeanette Lavies

Dit heb je nodig voor 4-5 personen

- 1 kilo verse spinazie, gewassen en gesneden
- 3 uien, fijngesneden
- 1 teentje knoflook
- 2 tomaten
- 3 eetlepels zonnebloempitjes
- 1 eetlepel sesamzaad
- 2 eetlepels gemalen kokos
- 2 eetlepels amandelmeel
- Peterselie (neutraliseert de geur van de knoflook)
- Keltisch zout
- Cayennepeper, beetje want het is scherp

Zo maak je het

1. **Fruit** de uien in een grote pan tot ze glazig zijn, maar niet bruin.
2. **Voeg** een fijngemaakt teentje knoflook toe en laat even meefruiten.
3. **Voeg** beetje bij beetje de gewassen en gesneden spinazie toe. Roer regelmatig.
4. **Voeg** direct daarna de gesneden tomaten toe.
5. **Voeg** verder toe: het sesamzaad, de zonnebloempitten, de gemalen kokos, het amandelmeel, de kleingesneden peterselie, zout en peper.
6. **Roer** het geheel door tot alles goed warm is.

7. **Dien op** met aardappelen uit de oven. Smakelijk eten.

Reageren

Wilt u ook dat uw recept in Advent komt? Stuur dan een mail met beschrijving van het recept op naar lavies1@xs4all.nl.

Jeanette Lavies is vrijwilliger en lid van de gemeente Den Haag.

In blijde verwachting

Wij zijn in afwachting van veel verschillende dingen: de komst van de lente, een goede uitslag van een examen of het huwelijk van de buurjongen. Maar in verwachting zijn duidt toch op een specifieke blijde gebeurtenis. In Nepal heeft ADRA een project dat vrouwen die in verwachting zijn helpt om gezond te worden en te blijven. Onze projectmanager Stella Bemah reisde op 2 april naar deze aanstaande moeders.

Tekst/Nadja van den Broek

Moeder-kind project Nepal

Nieuw leven is een wonder. Overal ter wereld zijn aanstaande vaders en moeders enthousiast als ze erachter komen dat er een kleintje op komst is. Helaas zijn nog steeds veel vrouwen en pasgeborenen wereldwijd ondervoed. Moeders eten te weinig, of het verkeerde voedsel, waardoor ze onvoldoende aankomen tijdens de zwangerschap en later weinig melk hebben om hun kind te voeden. Daardoor raken kinderen ondervoed, groeien ze slecht en krijgen ze achterstanden in hun ontwikkeling. Daarom steunde ADRA Nederland een groot project in samenwerking met ADRA Nepal om zoveel mogelijk vrouwen te scholen over voeding en over hygiëne tijdens en na de zwangerschap. Stella reisde een week naar Nepal om het eindresultaat van het project te monitoren.

Zij werd warm ontvangen in Kathmandu. In Nepal is het gebruikelijk dat je een sjaal of een krans bloemen ontvangt als welkom. 'Mijn nek hing helemaal vol met bloemenkransen en sjaals want elke keer kwam er weer eentje bij als we op een nieuwe plek kwamen', vertelt Stella lachend.

Er zijn nog veel nieuwe moeders en kleine kinderen die strijden tegen ondervoeding.

Na een korte kennismaking met het enthousiaste team van ADRA Nepal ging de reis verder. Zij vlogen met een lokaal vliegtuig naar het zuiden van het land. Nepal staat bekend om zijn hoge bergen. Wat veel mensen niet weten, is dat Nepal niet alleen berggebieden kent. Naast de hoge bergen heeft het land een groot gebied met heuvels die helemaal bebost zijn. In het zuiden, tegen

de grens met India aan, strekt zich een gebied uit dat zij 'plane' noemen, vlakke. Dit gebied is helemaal plat net zoals grote delen van Nederland.

In dit gebied, de provincie Mahottari, vond het moeder- en kindproject plaats. Er heerst grote armoede in het gebied. Stella vertelt: 'Ik stond verbaasd van de omvang van de armoede. Mensen wonen in vieze en kleine huisjes en hebben bijna niks. Ik ben wel

Er heerst grote armoede in het gebied.

wat gewend van mijn reizen maar ik vond het schokkend om dit te zien.' Vandaar dat het project ook is uitgevoerd in deze provincie. De focus van het project lag op het belang van goede voeding voor (aanstaande) moeders. Helaas komt ondervoeding vaak voor. Niet alleen door gebrek aan eten, maar ook door onwetendheid en bijgeloof. Helaas heersen in vele delen van de wereld nog verkeerde opvattingen over zwangerschap. Mensen geloven dat zwangere vrouwen juist minder moeten eten, of een ander soort voedsel, terwijl het omgekeerde het geval is. Daarom geeft ADRA Nepal kookworkshops waarin hele dorpen onderwijs krijgen over wat zwangere vrouwen en vrouwen die borstvoeding geven moeten eten. Stella kon meerdere van deze workshops bijwonen en leerde de lokale moeders en vaders met hun kindjes kennen. Zij mocht meehelpen met het verdelen van voedsel dat is verrijkt met eiwitten. Het was een fijne ervaring en mooi om te zien hoe de kleintjes niet alleen ronde buikjes maar ook volle gezichtjes en dikke armpjes hadden.

Samenwerking met klinieken

Om de kinderen en hun moeders te helpen, heeft ADRA samengewerkt met klinieken in de provincie Mahottari. Zo werden de vrouwen

ADRA Nepal kookworkshops waarin hele dorpen onderwijs krijgen.

al vanaf het begin van hun zwangerschap gemonitord en konden voedingstekorten gelijk aangevuld worden. In totaal zijn twaalf klinieken geholpen en 45 gezondheidsmedewerkers getraind in het onderwerp 'gezondheid van moeder en kind'. Met dit project boden we directe hulp aan 4153 vrouwen en kinderen.

ADRA is een campagne gestart via radio, kranten, flyers, gezondheids-

klinieken en scholen om zo iedereen attent te maken op het onderwerp voeding en hygiëne tijdens en na de zwangerschap. Hiermee zijn in totaal rond 15.000 mensen bereikt. Het project was een groot succes en zeker voor herhaling vatbaar. Er zijn nog veel nieuwe moeders en kleine kinderen die strijden tegen ondervoeding. Daarom wil ADRA Nederland ADRA Nepal weer sponsoren voor een vervolgproject. Stella zegt: 'De grootste uitdaging was om het project aan te laten sluiten bij het beperkte budget dat we hadden. Daardoor moesten we een paar gezondheidsklinieken laten vallen. Gelukkig kunnen we nu een vervolgproject starten. Er is veel gedaan, maar er is helaas nog veel meer nodig. Dit project is zo goed bevallen dat ADRA Nepal onderdelen ervan in al hun toekomstige projecten terug laat komen. Dat is zeker nodig en ik ben blij dat zo nog meer vrouwen en kinderen hulp krijgen.'

Kijk voor meer informatie op adra.nl/voedselzekerheid

Nadja van den Broek is medewerker bij ADRA Nederland.

VK/RISHI SUNAK ONTVANGT BRITSE ADVENTIST

De Britse minister-president Rishi Sunak ontving op 23 maart Enoch Kanagaraj, een lid van de adventgemeente in Watford (VK). Elk van de 650 leden van het Lagerhuis werd gevraagd iemand te nomineren die een verschil heeft gemaakt voor zijn/haar kiesdistrict. Het parlementslid van Watford, nomineerde Kanagaraj voor zijn enorme inzet voor de stichting 'One Vision' die hij vijf jaar geleden oprichtte om hulp te bieden aan mensen in de marge in Watford. De stichting werkt nauw samen met de leden van de Stanborough Park adventgemeente in Watford (ca. 30 km ten Noorden van Londen). Samen met vijf andere personen werd Kanagaraj door de eerste minister bedankt voor zijn werk voor zijn stadsgenoten.

ZAMBIA/14 ADVENTJONGEREN VERONGELUKT

Op 31 maart was een adventistisch jeugd-koor met een boot onderweg op het Bangweulu-meer in Luapale (Zambia) naar de plaats waar zij een concert zouden geven, toen het schip kapseisde vanwege sterke wind. Van de 44 opvarenden konden er 30 worden gered, maar 14 jongelui werden aanvankelijk vermist. Al snel bleek dat zij de ramp niet hadden overleefd. Hun lichamen werden geborgen door de Zambiaanse marine. De president van het land, Hakainde Hichilema, die zelf ook zevendedagsadventist is, condoleerde de families en beloofde financiële hulp om de begrafenissen te bekostigen.

BOEDAPEST/ EUROPESE ADVENTISTISCHE THEOLOGEN BIJEEN

Er bestaat al een lange traditie dat de theologiedocenten van alle theologische scholen van de Adventkerk in Europa, en anderen met een academische achtergrond in theologie, eens in de twee jaar samenkomen voor een congres waar men elkaar kan ontmoeten en waar een specifiek theologisch thema wordt uitgediept. Van 22 tot 26 maart kwamen achtentachtig deelnemers bijeen in Boedapest, de hoofdstad van Hongarije. Het congres werd dit keer georganiseerd door de theologische school van de kerk in Hongarije rond het thema *Spanningen, Conflicten en Stormen: in de Bijbel en in Kerk en Maatschappij*. In een twintigtal lezingen werd dat onderwerp van allerlei kanten benaderd. Het congres werd geopend met een toespraak van dr. Reinder Bruinsma uit Nederland. Dr. Daniel Duda, de voorzitter van de Trans-Europese Divisie, sprak tijdens de eredienst op sabbatmorgen. Voordat hij aan zijn preek begon prees hij de belangrijke bijdrage van vrouwelijke theologen in de Adventkerk. Duda richtte een bijzonder woord van dank tot Kárpáti Petronella, die gedurende 43 jaar aan het Hongaarse seminarie verbonden is geweest als theologiedocente en penningmeester.

Vrouwelijke theologiedocenten ondersteund door Maureen Rock (uiterst links) en Maria Tokics (uiterst rechts). Vanaf tweede links Daniela Gelbrich, Píllira Zapita, Kendra Haloviak Valentine, Ivana Mendes en Ana Džuver. Kárpáti Petronella ontvingen bloemen voor haar 43 jaar trouwe dienst.

**GC/TAAKGROEP MENSELIJKE
SEKSUALITEIT**

Tijdens de eerste dag van de voorjaarsvergadering (10 april) van het bestuur van de wereldwijde Adventkerk in Silver Spring (MD) in de VS, maakte voorzitter ds. Ted N.C. Wilson de installatie bekend van een brede *Human Sexuality taskforce*. Deze groep heeft tot taak om in de komende tijd de leden van de kerk (en vooral de jongeren) te helpen een beter begrip te krijgen van wat de Bijbel ons leert over seksualiteit. Uit de uitleg die Wilson daarbij gaf werd duidelijk dat een belangrijk doel is om te waarschuwen tegen alle vormen van seks buiten een monogame relatie tussen een man en een vrouw.

De directe aanleiding voor dit initiatief lijkt het nieuws dat onlangs uit Duitsland kwam. Een predikant in de Hansa Conferentie (rond Hamburg) maakte bekend dat hij een biseksuele geaardheid heeft. Het conferentiebestuur--gesteund door het bestuur van de Noord-Duitse Unie--zag geen aanleiding om de betreffende predikant van zijn taak te onthef- fen. De Inter-Europese Divisie, waartoe de Duitse Adventkerk behoort, en de Generale Conferentie zijn echter een andere mening toegedaan. Het is slechts één van de vele zaken die momenteel in de wereldkerk spelen in de discussies over seksuele geaardheid. De nieuwe taakgroep moet de traditionele standpunten van de kerk op dit terrein op alle mogelijke manieren verdedigen.

**ANDREWS UNIVERSITY/
JOHN WESLEY TAYLOR VOLGT
ANDREA LUXTON OP ALS
NIEUWE LEIDER**

Het bestuur van de Andrews Universiteit koos op 7 maart 2023 John Wesley Taylor V als de zevende president van de universiteit (en de 25ste president sinds Andrews University in 1874 begon als Battle Creek College).

Taylor volgt Andrea Luxton op, die met pensioen gaat. Luxton sluit een glansrijke carrière af. Zij werkte eerder als directeur van Newbold College in de UK en als directeur van Burman University, de adventistische universiteit in Canada, voordat zij in 2010 naar Andrews University kwam, waar zij sinds 2016 de topfunctie bekleedde.

**USAIN BOLT/GAST BIJ INTER-
AMERIKAANSE PADVINDERS**

De deelnemers aan de vijfde Inter-Amerikaanse Padvinders Camporee waren verrast en enorm enthousiast toen op 5 april, de tweede dag van het evenement in Trelawny op Jamaica, Usain Bolt verscheen. Bolt nam vier keer deel aan de Olympische spelen en is de huidige wereldrecordhouder op de 100, 200 en 4 x100 meter estafette. Hij vertelde tijdens zijn bezoek dat hij opgroeide in een adventistisch gezin en dat zijn moeder nog steeds een trouwe adventiste is.

Reinder Bruinsma is emeritus predikant en secretaris van de werkgroep SHANA.

Een helpende hand

Tekst/ Ruth Tiko

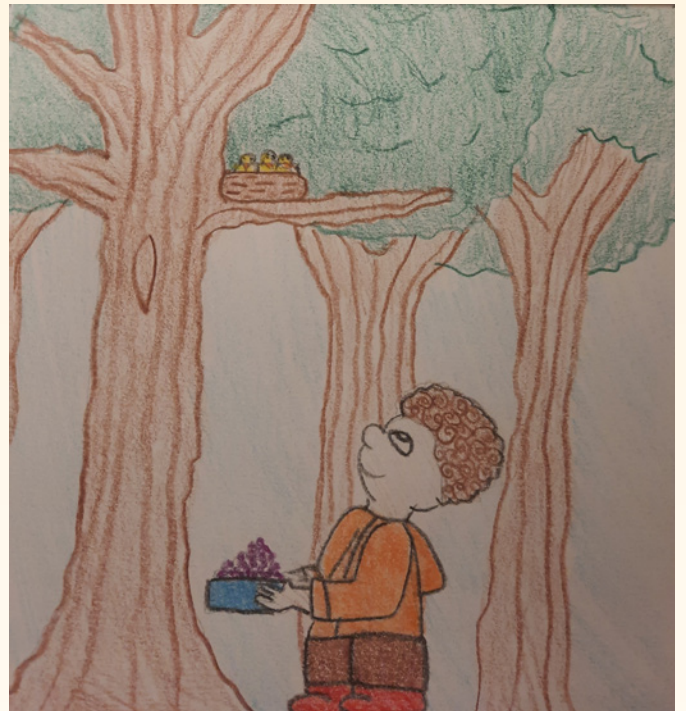
Eén, twee, drie, vier, vijf, zes... Één voor één telde Bobbie de bosbessen die hij had verzameld in het bos. Hij had een hele hand vol geplukt. Voorzichtig stopte hij de bessen in zijn broodtrommel. Hij liep naar een grote eikenboom. Hoog boven in de eikenboom zat een vogelnest met kleine kuikens.

Bobbie had de kleine vogels een uurtje geleden gehoord. Toen hij aan het wandelen was in het bos. Nu plukte hij bessen voor de vogeltjes. Dan hadden ze genoeg te eten voor die dag. Heel stil legde Bobby de bessen bij de boomstronk. 'Eet smakelijk' fluisterde Bobbie nog heel zachtjes naar de vogeltjes in het nest. Hij stopte zijn lege broodtrommel weer in zijn tas en liep terug naar huis.

Bobbie was blij dat hij het nestje tegenkwam. Hij wist zeker dat God hem had gestuurd om de vogelfamilie een handje te helpen. Onderweg terug naar huis begon het plotseling te regenen. Bobbie haalde een paraplu uit zijn rugzak. Onder de paraplu liep hij droog het bos uit.

In de buurt van zijn huis zag hij een kat die zich verstoopt had onder een struik. Dat was de kat van zijn buurman en die heette Bertje. Bobby wist dat Bertje een hekel had aan de regen. En ook dat het al bijna etenstijd voor Bertje was. Bobbie liep over de stoep naar de struik en stak zijn paraplu uit naar Bertje. 'Kom maar onder de paraplu Bertje, dan word je niet nat.' zei hij.

Bertje herkende Bobbie meteen en nam een grote sprong vanuit de struik zo onder de paraplu. Bobbie en Bertje liepen samen een stukje op. Toen ze langs het huis van de buurman liepen, schoot Bertje onder de paraplu vandaan. Hij rende door het kattenluik naar binnen en kwam weer in zijn warme vertrouwde huis.

Bobbie was blij en dankbaar dat hij Bertje tegenkwam. Toen Bobbie thuis was gekomen vertelde hij alles over zijn dag aan zijn moeder. Bobbies moeder vond zijn dag net zo bijzonder als Bobbie zelf. Ze zei: 'God stuurt ons om anderen te helpen Bobbie'.

Die avond bad Bobbie tot God. Hij dankte God dat God hem had gebruikt om anderen te helpen. De volgende dag werd Bobbie vroeg wakker. Hij was die dag van plan om weer het bos in te gaan. Hij wilde kijken of er al van de bosbessen was gesnoept.

als het regende ook niet onder alle struiken kijken of er een kat verscholen zat. 'Helpen is goed, maar hoe help je iedereen?', dacht Bobbie.

Na een lange ochtend bessenplukken ging Bobbie weer terug naar huis voor het middageten. Hij zette zijn fiets in de schuur en liep de tuin in. In de tuin was zijn moeder het tuinhek aan het verven. Bobbies moeder zag het droevige gezicht van Bobbie en liep naar hem toe. 'Wat is er aan de hand?', vroeg ze.

Bobbie vertelde zijn moeder het hele verhaal. Over kat Bertje die zich verstopte voor de regen. Over alle andere katten in de regen die hij niet had gezien. Hij vertelde over de besjes voor het vogelnestje. En over alle andere honderdduizenden vogelnestjes op de wereld die geen besjes zouden krijgen.

Bobbies moeder ging op de grond zitten en nam Bobbie op schoot en wees naar een steen. 'Wat zie je hier Bobbie?', vroeg ze. 'Een steen', antwoordde Bobbie. 'Kijk eens goed' zei Bobbies moeder. Bobbie boog dicht naar de steen toe. Over de steen liepen heel veel mieren in een lange rij.

'Ik zie allemaal mieren!', riep Bobbie. 'Denk je dat God ook maar één mier niet ziet?', vroeg Bobbies moeder. 'Ik denk het niet', zei Bobbie zachtjes. 'God ziet meer dan dat wij zien. Hij houdt van de hele schepping en alle levens. En Hij vergeet er niet één. Zelfs niet de kleinste mier. Zelfs niet het hoogste vogelnestje of de best verstopte kat. Hij zorgt voor alles. God stuurt ons om anderen te helpen, maar waar wij niet zijn is God er nog steeds. Hij weet waar we nodig zijn. Hij weet hoe Hij ons kan gebruiken om anderen te helpen. Daarom kunnen we de dingen aan Hem overlaten die onze handen niet kunnen bereiken en onze ogen niet kunnen zien'. Bobbie voelde zich getroost en sprong weer op om buiten spelen te gaan spelen.

Bijbeltekst: *Mateüs 6:26 'Kijk naar de vogels van de hemel: ze zaaien niet en maaien niet en oogsten niet, je hemelse Vader voedt ze'.*

Een vraagje: *Hoe oud wordt een koninginnenmier?*

- a. 5 jaar
- b. 15 jaar
- c. 50 jaar

Ruth Tiko is 23 jaar en studeert rechten. Zij is lid van de gemeente Huis ter Heide en bereidt de kinderverhalen voor.

Hij pakte zijn fiets en ging op pad. Het zonnetje scheen en hij kon niet wachten om te kijken. Onderweg fietste hij langs de struik waar Bertje zich de vorige dag had verstopt voor de regen. 'Zouden er meer katten zijn geweest die gisteren naar huis moesten in de regen?' vroeg Bobbie zich af. 'Wat als niemand ze had gezien? Dat zou best vervelend zijn geweest voor de katten', dacht Bobbie.

Hij reed het bos in naar de eikenboom. Toen hij aankwam bij de eikenboom en zag dat de bessen waren opgegeten werd hij vrolijk. Bobbie keek omhoog. Boven zijn hoofd zag hij heel veel vogelnestjes. 'Zouden er in elk nest allemaal kuikens zitten?', vroeg Bobbie zich af. 'Zouden ze allemaal wel wat besjes lusten?', dacht hij. 'Ik kom zo weer terug om hier ook wat besjes neer te leggen.'

Hij pakte zijn broodtrommeltje weer uit zijn tas en verzamelde bessen voor alle vogelnestjes die hij zag. 'Maar hoe ging het bij de nestjes die hij niet zag?', dacht hij. 'Hoeveel nestjes zijn er eigenlijk op de wereld?' 'Zouden er andere mensen zijn die bij nestjes bessen neerleggen?', dacht Bobbie ineens.

Bobbie werd een beetje verdrietig van dit idee. Ook werd hij bezorgd. Hij kon niet de hele wereld over fietsen om bij elk nestje besjes neer te leggen. En hij kon

UIT DE REGIO/NIEUWS

Thierry de Reus

INZEGENINGS-
DIENST/NIEUWE
PREDIKANTEN

Tijdens een indrukwekkende dienst (adventkerk Utrecht) zijn Arnoud van den Broek en Thierry de Reus sabbat 15 april ingezegend. Zij hebben met succes hun proponentschap van ons kerkgenootschap doorlopen. Naast de overdenking waren er toespraken (onder andere van de mentoren) en muzikale bijdragen. Arnoud en Thierry hielden als nieuwe predikanten ook een toespraak. Arnoud: 'Ik ben heel dankbaar voor deze mooie dag. Alle familie, vrienden, gemeenteleden en collega's die aanwezig waren hebben daarvoor gezorgd, maar bovenal God die mij hiernaartoe geleid heeft. Aan Hem alle dank en eer.' Thierry: 'Het was een gedenkwaardig moment voor mij en mijn familie. Ik ben persoonlijk dankbaar voor Gods begeleiding op deze reis en voor het beantwoorden van zijn oproep. Ik wil ook het bestuur van de Unie bedanken voor het regelen van dit bijzondere moment, ik heb er echt van genoten.' Lees meer op: <https://bit.ly/nieuwepredikanten>

Arnoud van den Broek

BEZIGE
BIJENSPECIALE PAGINA/
VROUWEN- EN
GEZINSPASTORAAT

Er is op onze website een aparte pagina speciaal voor vrouwen. Op deze pagina willen we je materialen geven die je kunt gebruiken voor de vrouwen in jouw gemeente. Hiermee kun je mooie en leerzame momenten creëren om elkaar te verbinden en te versterken. Wij zullen elke maand op deze pagina nieuwe materialen zetten. Jolanda Krieken is sinds 1 februari 2023 afdelingshoofd Vrouwen- en Gezinspastoraat en zij wenst iedereen veel zegen toe! Voor vragen mag je mailen naar vrouwen@adventist.nl. Je vindt de pagina op: <https://bit.ly/gezinspastoraat>

WERELDVLUCHTE-
LINGENDAG/WORLD
REFUGEE DAY

De Wereldvluchtelingen-dag (World Refugee Day) is een speciale internationale dag die jaarlijks op 20 juni plaatsvindt en gewijd is aan de vluchtelingenproblematiek. Het doel ervan is middels activiteiten de publieke aandacht hierop te vestigen. Ook onze ontwikkelingsorganisatie ADRA besteedt aandacht aan dit evenement ('Loving the strangers among us'). Meer informatie in de video op: <https://bit.ly/ADRA-vluchteling>

NIEUWE GEMEENTE/JESÚS ES LA ESPERANZA

Sabbat 6 mei werd opnieuw bevestigd dat ons kerkgenootschap groeit. Voor het eerst werd er een Spaanstalige gemeente in ons land officieel geïnstalleerd: Jesús es la Esperanza (Amsterdam). Deze gemeente was voorheen een churchplant met als doel de Spaanstaligen uit Amsterdam en omstreken een ontmoetingsplaats te bieden. Ds. Rudy Dingjan was als eregast uitgenodigd om deze dienst bij te wonen. Dingjan zette zich bij de oprichting vanuit zijn toenmalige functie als departementshoofd Gemeentegroei in om de groep op een goede manier uit de startblokken te krijgen. Daarna stond Dingjan de initiatiefnemers regelmatig bij met coachende

gesprekken. Als erkenning voor zijn rol kreeg Rudy Dingjan als eerste, aanwezige (voormalig) landelijke functionaris het platform en werd hij gevraagd om de ceremonie van installatie met gebed te openen. Meer info: <https://bit.ly/zdagemeente>

"DOOR DE VERHALEN
VAN MIJN MOEDER
BEGRIJP IK IETS BETER
HOE MOEILIK JE HET ALS
VLUCHTELING HEBT"

EVANGELISATIEPRO- GRAMMA/PREDIKAN- TENVERGADERING

Van 11 tot en met 13 mei was ds. Pavel Goia, Associate Ministerial Association Secretary van de Generale Conferentie (wereldkerk) op werkbezoek in Nederland. Goia was op uitnodiging van de gemeenten Voorburg, Den Bosch en Zoetermeer in Nederland om voor te gaan tijdens een plaatselijk programma met een evangeliserend karakter. Dit programma vond plaats op 12 en 13 mei, te Voorburg. Op uitnodiging van ds. Tiago Pereira, Ministerial Secretary bij het landelijk kantoor, heeft ds. Goia op donderdag 11 mei tijdens een predikantenvergadering zijn kennis en ervaring op het gebied van evangelisatie gedeeld. Aanwezige predikanten kijken erop terug als 'verfrissend'.

AJV-SCOUTING- GROEP/DIRK VINK

AJV-Scoutinggroep Dirk Vink heeft leden uit het hele land die een aantal weekenden per jaar bij elkaar komen. Voor hun eerstvolgende weekend van 17/18 juni 2023 staat een bijzonder evenement op het programma, namelijk een sponsorloop (10 kilometer) in Amersfoort die georganiseerd wordt in het kader van de Nacht van de Vluchteling. Milan is vijftien jaar en zit bij de enthousiaste scoutinggroep Dirk Vink. Samen met maar liefst 23 andere teamleden loopt hij mee met de Nacht van de Vluchteling. Voor Milan komt het vluchtelingen-thema dichtbij. Zijn moeder Dana moest namelijk vluchten uit het voormalige Joegoslavië, toen zij net wat jonger was dan hij. 'Door de verhalen van mijn moeder begrijp ik iets beter hoe moeilijk je het als vluchteling hebt en hoe belangrijk het is om hulp te krijgen.' Milan is niet de enige uit de familie die meeloopt met de Nacht van de Vluchteling. Zijn broertje zit ook bij dezelfde fanatieke scoutinggroep. Dana vindt het geweldig dat haar beide zoons meelopen. 'Voor hen is het natuurlijk vooral gezelligheid. Wij hadden geen keuze om te vluchten,' vertelt Dana, 'maar met hoe het evenement is opgezet krijg je wel een besef van hoe het voor ons is geweest.' Milan zelf kijkt vol vertrouwen uit naar de Nacht. 'Ik vind het belangrijk dat vluchtelingen, net als mijn moeder, ergens terecht kunnen. Het is fijn als ik daar een steentje aan kan bijdragen.'

Jeroen de Jager werkt in de media en is lid van de Adventkerk.

Echtpaar
Hendriks

ZEVENTIG- EN ZESTIGJARIGE/ HUWELIJSJUBILEA

Op maandag 20 maart 2023 vierden Klaas en Korrie Pruis-Alberts hun 70-jarig huwelijksjubileum. Zij lieten zich verrassen door onder andere het bezoek van de locoburgemeester van Enschede, Niels van den Berg en predikant van de adventkerk Enschede Elise Happé-Heikoop. In 1948 ontmoetten Klaas en Korrie elkaar in een zwembad in Leeuwarden. Na de oorlog bezocht Korrie af en toe de Nederlands Hervormde kerk. Daar kwam ze Klaas tegen met zijn vader. Na afloop van de dienst wachtte Klaas op haar en zo kwamen zij verder in gesprek. Klaas ontving Bijbelstudies van ds. J.J. Contant en raakte overtuigd van het adventistische geloof, met name de sabbat en de spoedige wederkomst van Christus troffen hem diep. Korrie sloot zich aan bij dit Bijbelonderricht. Samen besloten zij gedoopt en lid te worden van de zevendedagsadventisten, alvorens zij elkaar het "jawoord" gaven in 1953.

Echtpaar van
Houwelingen

Echtpaar Pruis

Puzzel

De oplossing van de vorige puzzel was: *Het toekomstig leefgebied.*

Nieuwsgierig hoe het thema van dit kwartaal verstopt zit in de kruiswoordpuzzel? Los dan de FILIPPINE op, 1 letter staat er al.

Wees zo goed je oplossing te sturen naar erikmacville@casema.nl, liefst met vermelding van de tijd die je eraan besteed hebt. Veel succes en genoeg.

1	2	3	4		5	6	7	8		9	10	11	12		13	14	15	16
17					18					19					20			
21				22		23				24				25				
26			27				29					30					31	
		32				33		34			35					36		
	37					38		39			40				41		42	
43						44										45		
	46		47		48						49		50		51			
52		53		54				55		56		57		58				59
60	61		62				63				64		65				66	
67		68				69					70		71		72			
73					74						75		76		77			
78											79							

74	43	24	4	58	72	31	78	C	29	19	35
----	----	----	---	----	----	----	----	---	----	----	----

HORIZONTAAL

- 1. vuurtoren op Terschelling
- 9. neuroloog
- 17. plaats in Zeeland
- 18. rij
- 19. rivier in Engeland
- 20. schoorsteenzwart
- 21. kraakbeen
- 23. overleggen
- 25. kinderverzorgster
- 26. en omstreken
- 27. boom
- 29. gereedschap
- 30. onvruchtbaar
- 31. dwarsmaat
- 32. soort benzine
- 34. heftig
- 35. Turks gerecht
- 37. zangstem
- 38. hoofdkerk
- 40. lynx

- 41. moment
- 43. spinneweefsel
- 44. middagvoorstelling
- 45. zenuwtrek
- 46. naaldboom
- 48. danspartij
- 49. dik
- 51. waterdoorlatend
- 53. verkwikken
- 55. gevangenis
- 57. dun
- 60. persoonlijk voornaamwoord
- 62. roeipen
- 63. vuurgloed
- 65. huisdier
- 66. water in Friesland
- 67. voorbeeld
- 69. leegloper
- 71. oude inhoudsmaat
- 73. meer in de USA
- 74. plag

- 75. broer van Jacob
- 77. moment
- 78. norm
- 79. inkomend landverhuizer

VERTIKAAL

- 1. drinkgerei
- 2. rivier in Italië
- 3. gravin van Holland
- 4. zeegod
- 5. gereed
- 6. gebogen been
- 7. single Nelson Down (2020)
- 8. engel
- 9. deel van een fiets
- 10. wild zwijn
- 11. kloosterlinge
- 12. Frans lidwoord
- 13. berg in Armenië
- 14. kledingstuk
- 15. zwak
- 16. gespannen
- 22. beteuterd
- 24. bewoner van zeker werelddeel
- 25. rond voorwerp
- 28. paardje
- 30. aangerichte tafel
- 32. schermwapen
- 33. verdicht verhaal
- 35. dichtwerk
- 36. rijgsnoer
- 37. slaappleats
- 39. dwaas
- 40. vreemde munt
- 42. haal met tong
- 47. strop
- 48. schel
- 50. deel van een boom
- 51. deel van een woord
- 52. plaats in Frankrijk
- 54. gevuld
- 55. drijftonnetje
- 56. scharnier
- 58. brandstof
- 59. weide
- 61. beknopt
- 63. vrachtrijder
- 64. aanwijzend voornaamwoord
- 66. loven
- 68. aanwijzend voornaamwoord
- 69. soort hond
- 70. mak
- 72. schortje
- 74. persoonlijk voornaamwoord
- 76. bolgewas

Erik Macville is gepensioneerd leraar Nederlands en lid van de gemeente Den Haag.

Met dank aan

Adema van Scheltema en Johan de Heer

Er wordt in de erediensten van de Adventkerk tegenwoordig uit diverse liedbundels gezongen. Maar de officiële door de kerk uitgegeven bundel is nog steeds het Liedboek van de Adventkerk dat in 1982 tijdens een speciale kerkdienst in het 'witte kerkje' in gebruik werd genomen.

Tekst /Reiner Bruinsma

Het samenstellen van dat liedboek had de nodige voeten in de aarde. Aanvankelijk was er een voorstel om geen nieuw 'eigen' liedboek te maken maar het *Liedboek voor de Kerken* in te voeren. Dat werd in een aantal protestantse kerken gebruikt. Het idee strandde in het landelijk kerkbestuur: Men wilde een 'echt adventistisch' liedboek en geen oecumenisch product. Ook een compromisvoorstel om het oecumenische liedboek aan te vullen met zo'n 100 liederen uit onze eigen traditie, haalde het niet. Zo kwam er een nieuw liedboek dat de *Gezangen Zions* uit 1936 verving. In de meeste gemeenten ging die verandering uiteindelijk opmerkelijk soepel. Slechts een handjevol gemeenten bleef nog enige tijd trouw aan de *Gezangen Zions*.

Adema van Scheltema

Begin jaren tachtig discussieerde men over de vraag of we als kerk beslist zelf een liedboek moesten samenstellen of eventueel een andere bundel konden adopteren. Wat daarbij volledig uit zicht was geraakt was dat onze Adventkerk vóór de uitgave van *Gezangen Zions* lange tijd een bundel gebruikte die door een hervormde dominee was samengesteld. Tientallen jaren zongen de zevendedagsadventisten uit een bundel die ook de naam *Gezangen Zions* droeg. Die

Ds Carl Adema van Scheltema

Johannes de Heer

bundel verscheen voor het eerst in 1889 en was samengesteld door de predikant-dichter Carel Adema van Scheltema (1815-1897). Daarbij werd kennelijk voor lief genomen dat er ook wel liederen in voorkwamen die niet geheel 'kosher' waren wat betreft de theologische inhoud.

Heel veel van de liederen uit de bundel van Adema van Scheltema werden overgenomen in de 'eigen' *Gezangen Zions* van 1936 en latere edities. Maar opmerkelijk was daarbij de introductie van een dertigtal liederen uit de *Zangbundel van Johan de Heer*. Deze bundel stamde uit 1905 en bevatte in eerste instantie 675 liederen. (In latere edities zouden dat er tenslotte 944 worden.)

Johannes de Heer

Deze bundel is in veel protestantse kringen nog steeds heel populair. Johannes de Heer (1868-

1961) was korte tijd adventist en was een aantal jaren ouderling van de adventgemeente in Rotterdam. Na een lidmaatschap van ongeveer zes jaar brak hij met het adventisme. Hij toonde zich zelfs in diverse boekjes en brochures naderhand behoorlijk vijandig.

Uit zijn latere loopbaan, waarin hij o.a. de Zoeklicht Beweging leidde, bleek dat de wederkomstverwachting een grote rol bleef spelen in zijn leven. Ook binnen de adventgemeenten werd het lied 'Vol verwachting blijf ik uitzien, tot die dag eens dagen zal' (*Gezangen Zions* no. 327) heel dikwijls gezongen. Een van de kritiekpunten die de samenstellers van het Liedboek uit 1982 nogal eens te horen kregen was dat dit lied helaas niet werd opgenomen!

Reinder Bruinsma is emeritus predikant en secretaris van de werkgroep SHANA.

Valentyn Volkov/Shutterstock.com

Verwachting

In mijn leven heb ik geleerd dat ik nooit hoge verwachtingen van anderen moet hebben want dan kun je alleen maar teleurgesteld worden. Je hebt alleen over jezelf controle maar nooit over de andere persoon. Daarom zal het nooit helemaal gaan zoals jij dat zou willen omdat je met anderen te maken hebt.

Tekst/Jolanda Krikken

Dat het niet zo gaat als jij dat zou willen is juist positief omdat twee altijd meer weten dan één. Sinds ik mag werken voor onder andere het vrouwenpastoraat van de kerk, heb ik een paar geweldige vrouwen gevonden. Ze willen de komende vijf jaar met mij meedenken en me helpen. Je kunt niet zonder de ander. Mijn werk met deze vrouwen erbij, zal beter zal gaan dan dat ik alles alleen moet doen. Dat is mijn verwachting.

De lat hoog leggen voor jezelf

Maar, vraagt u zich af, mag ik dan van de ander helemaal geen verwachtingen hebben? Mijn insteek is: probeer van andere mensen zo min mogelijk verwachting te hebben, maar leg voor jezelf de lat wel hoog. Vooral als je er voor die ander mag zijn.

In de periode dat ik werkte als verpleegkundig docent op school, moesten de studenten een opdracht uitvoeren. Er werd op mijn deur geklopt en een van mijn studenten kwam binnen. Zij

zag zo op tegen een opdracht en verwachtte dat zij de opdracht niet zou kunnen volbrengen. Ik zei dat ik in haar geloofde, dat zij dat wel zou kunnen en dat zij dat zeker moest gaan proberen. Als het niet zou lukken was ik er voor haar! Met dat steuntje in de rug ging zij aan de slag met de opdracht. De student had dus de verwachting dat ze de opdracht niet zou kunnen uitvoeren en ik had de verwachting dat zij het wel zou kunnen. Om een lang verhaal kort te maken, zij voerde de opdracht uit en het lukte. Later kwam ze zo blij mijn kantoor in om te vertellen dat het gelukt was. Zij was weer een stukje gegroeid in het vertrouwen dat ze meer kon dan dat zij zelf had gedacht.

Stervensbegeleiding en verwachting

In mijn pastorale werk heb ik ook met verwachtingen van mensen te maken. Mensen die ik stervensbegeleiding geef, gaan hier op hele eigen wijze mee om. Toen ik nog werkte als leerling-verpleeg-

kundige in het ziekenhuis lag er iemand op sterven. Deze persoon geloofde niet en was in zijn zestiger jaren. Hij heeft tijdens zijn stervensproces tijden om zijn moeder geroepen omdat hij bang was om te sterven. Ik was zelf nog jong en vond het lastig om hiermee om te gaan. Ik dacht toen: wat erg als je God niet in je leven toelaat om door deze moeilijke periode heen te komen. Nog niet zo lang geleden gaf ik iemand stervensbegeleiding die wel in God geloofde. We spraken samen over de wederkomst, hoe mooi dat toch moest zijn. Zij keek omhoog en zei: 'Ik kan het zien hoe dat zal gaan'. Ze had echt een rust over zich die onbeschrijfelijk was. Dat heb ik in mijn behandelingen tijdens mijn ziektes ook mogen ervaren. God gaf mij een rust die eigenlijk niet te beschrijven was.

Om nog even terug te komen op het stervensproces van de twee mensen hiervoor: de eerste persoon had geen verwachting na de dood en de tweede persoon had wel een

Godsverwachting na de dood. Wat een verschil van verwachting en daardoor een andere beleving bij het stervensproces.

Groeien door moeilijke momenten

Ik las een tijd terug een zin die ik heel positief vond. Ik probeer daar ook naar te leven: 'Ik heb het nog nooit gedaan dus ik denk dat ik het wel kan!' Heerlijk om zo'n positieve instelling te hebben. Volgens mij kom je hier ook het verste mee. Er vanuit gaan dat je het wel kunt. Niet uitgaan van het negatieve, maar van een positieve verwachting. Als het mis gaat, probeer je het gewoon nog een keer! Leer van je fouten en word dan nog beter dan je al bent.

Het groeien na een periode waar het in je leven moeilijk of slecht ging, is geweldig om te ervaren. Iedereen krijgt wel te maken met periodes dat het niet makkelijk is of niet goed gaat. Zelf heb ik dat ook een paar keer meegemaakt. Mijn ervaring is dat je niet kunt ontkomen aan deze periodes in je leven. Hoe je ermee omgaat daar

beslis je zelf over en dat maakt wel uit. Mijn heftige periodes ben ik samen met God door gegaan. Het is niet zo dat je niets overkomt als je christen bent. Toch heb ik het als een zegen ervaren om samen met God door deze periodes heen te gaan.

Je komt er sowieso sterker uit dan je erin gegaan bent. En nog mooier is: je kunt na zo'n periode je pijn omzetten in positieve daden door

/'Ik heb het nog nooit gedaan dus ik denk dat ik het wel kan!'

jouw eigen ervaringen. Mensen helpen die in soortgelijke situaties zitten waarin jij ook hebt gezeten. Dat is de kracht die God je geeft om op die manier zijn handen en voeten te kunnen zijn op deze aarde. Dat is wat ik bedoel met 'je komt sterker uit deze moeilijke situaties dan je erin gegaan bent'.

Je bent niet in staat andere mensen goed te helpen, voordat jij door die moeilijke situaties in je eigen leven jouw levenslessen hebt geleerd. Dit omdat je niet weet hoe daarmee om te gaan. Dat is hetzelfde als toen ik, als jong leerling-verpleegkundige die nog niet veel had meegemaakt, het lastig en moeilijk vond om er voor die stervende meneer te zijn die wanhopig om zijn moeder riep. Nu, na mijn eigen moeilijke ervaringen in mijn leven en de levenservaring die ik heb mogen opdoen, kan ik er beter en meer voor andere mensen zijn als zij door een moeilijke periode gaan. Ik zou willen eindigen met de woorden, heb vooral verwachtingen in je eigen leven samen met God. Hij zal je kracht geven om sterker uit moeilijke periodes in je leven te komen. Daardoor kun je nog beter Gods handen en voeten in deze wereld zijn!

Jolanda Krikken is afdelingshoofd Vrouwen- en Gezinspastoraat en pastoraal werker.

Advent- geschiedenis in perspectief

We hebben al eerder gesteld dat de tijd van de pioniers een dynamische tijd was. Daarom ging onze aandacht eerst uit naar wat in de loop der jaren deel ging uitmaken van de 'adventistische theologie'. We willen nu vanuit een ander perspectief stilstaan bij die dynamiek door in te gaan op ideeën die zijn verdwenen zoals die van 'de gesloten deur' en in een volgend artikel de zgn. 2520 profetie.

Dit keer deel 6: De gesloten deur.

Tekst /Thijs de Reus

Waar wij als kerk voor staan, is niet in 1844 'uit de lucht komen vallen'. Waar we bijna 180 jaar na de grote teleurstelling zijn aangekomen, is het resultaat van een ontwikkelingsproces. Men heeft consequent vastgehouden aan de verwachting van de spoedige komst van onze Heer. Direct na de teleurstelling was er een verklaring nodig waarom de Heer niet zoals verwacht, was gekomen. Het antwoord daarop kennen we kort samengevat als 'de heilighedomsdienst'. Totdat men hier een duidelijke overtuiging over had, hielden de pioniers vast aan die zogenaamde 'gesloten deur'.

De gesloten deur

Pas na verloop van een aantal jaren laat men die leer achter zich. Deze uitdrukking wordt ontleend aan de gelijkenis van de wijze en de dwaze meisjes die de bruidegom verwachten. Hoe zij zich voorbereiden op zijn komst is een voorbeeld van hoe mensen zich dienen voor te bereiden op de komst van Jezus Christus.¹

Vijf wijze meisjes hebben voldoende olie en zijn voorbereid. Die vijf andere meisjes moeten eerst olie kopen. Als ze terugkeren, is de deur gesloten en die blijft dicht. Jezus sluit de gelijkenis zo af: 'Wees dus waakzaam, want jullie weten niet op welke dag en op welk tijdstip Hij komt.'

Vanuit de Millerbeweging kenden de pioniers deze gelijkenis. Ze ontleenden er ook deze uitdrukking aan: de ‘middernachtelijke roep’ (de ‘midnight cry’) die de komst van de bruidegom aankondigde. Daarmee beschreven de Millerieten zichzelf als zij die de komst van Jezus aankondigden.

Het is dus niet zo vreemd dat de pioniers van de Adventkerk ook voor die gesloten deur een toepassing vonden. Zij maakten immers ook deel uit van die Millerieten. Ze hielden vast aan 22 oktober 1844 als een profetische datum en waren ook overtuigd dat Jezus spoedig zou terugkeren. Als je je echter niet had voorbereid op die profetische dag, dan zou je de deur gesloten vinden. Andere adventisten geloofden toen wel in een ‘open deur’. Het hangt af van je antwoord op de vraag of er op die aangekondigde dag iets was gebeurd. Zij die dachten dat ze zich hadden vergist, waren van mening dat er niets was gebeurd. Begin 1845 kwamen zij tot de conclusie dat zij hun opdracht moesten voortzetten om de wereld te waarschuwen voor de komst van de Heer.

De adventpioniers pasten het echter zo toe dat alleen de groep mensen die deel hadden gehad aan de grote teleurstelling in 1844 de deur tot Gods koninkrijk nog open zouden aantreffen. Voor hen die deze ervaring van voorbereiden op de komst van Jezus niet hadden meegemaakt, was de deur gesloten. Ze hoefden zich dus alleen bezig te houden met die mensen die deel hadden genomen aan de Millerbeweging en die de komst van Jezus verwachtten in 1844. Toen had men moeten kiezen. Daarna was de deur gesloten.²

De deur gaat geleidelijk open

De adventpioniers wezen het idee van een groep ‘vergeestelijken’ af dat Jezus onzichtbaar was teruggekeerd. Ze waren het wel met hen eens dat er iets was gebeurd op die bewuste dag en stelden dat ‘de reiniging van het heiligdom’ niet hetzelfde was als de wederkomst.³ Pas toen zij een andere interpretatie gingen volgen van wat er met het heiligdom was gebeurd, distantieerden zij zich van die gesloten deur.

Die verandering kwam onder invloed van de uitleg dat de deur die werd gesloten die van het *heilige* was in het hemels heiligdom. De deur tot het *heilige der heiligen* ging echter open.⁴ In september 1850 rapporteerde James White de toetreding van iemand die geen openbare belijdenis had gedaan voor 1845. In april 1851 stelde hij dat de deur alleen gesloten was voor mensen die het eeuwig evangelie hadden gehoord en hadden afgewezen. Hij stelde ook dat bekeering mogelijk was voor: ‘dwalende broeders’ in Laodicea, kinderen die de jaren des onderscheids bereikten en ‘verborgen mensen’ zoals de zeventuizend mensen die niet bogen voor de Baäl.⁵

Nadat James White in 1852 Openbaring 3:7-8 en Jesaja 22:22 heeft geciteerd zegt hij dit: ‘Wij leren die open deur en we nodigen hen die een geopend oor hebben uit om daar naartoe te komen en om redding te vinden in Jezus Christus. Er ligt een buitengewone heerlijkheid besloten in de visie dat Jezus een deur heeft geopend die toegang geeft tot het heilige der heiligen. ... Als er wordt gezegd dat wij behoren tot hen die geloven in een open deur en in de sabbat van de zevende dag, dan zullen we dat niet tegenspreken, want dat is ons geloof.’⁶ De deur gaat open voor iedereen!

Eindnoten

¹ Zie Matteüs 25:1-13. Dit is een van zeven gelijkenissen over hoe men zich voorbereidt op de wederkomst. Hoofdstuk 24 gaat uitvoerig in op de komst van Jezus en de voltooiing van deze wereld. De leerlingen willen weten wat het teken daarvan is (24:3). Hoe je je voorbereid is van groot belang. In 24:31 kondigt Jezus aan dat zijn engelen de uitverkoren bijeen brengen. Dan volgen zeven gelijkenissen om je te leren je hoe je je op de wederkomst voorbereid. Zie 24:32-36, 37-42, 43-44, 45-51; 25:1-13; 14-30, 31-46.

² Zie <https://whiteestate.org/legacy/issues-shutdoor-html/> en G. Knight, *Op zoek naar een eigen identiteit*, (Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten, Huis ter Heide 2006), p. 46-47.

³ Bedenk dat de uitdrukking ‘reiniging van het heiligdom’ is gebaseerd op de King James vertaling. Er is geen Nederlandse vertaling die dat ook doet. De SV van 1637 heeft het bijvoorbeeld over ‘gerechtvaardigd worden’.

⁴ Zie Ellen White in *Present Truth* van augustus 1849 (1:21).

⁵ 1 Koningen 19:18; zie ook ‘Editorial Note in *Review and Herald* van 7 april 1851 (1:64).

⁶ *Review and Herald* van 17 februari 1852 (2:95).

Thijs de Reus is emeritus predikant en actief voor SHANA.

'Reis in je leven met God en vertrouw Hem'

Silbert Elizabeth – departementshoofd van de Sabbatschool - nam de werknemers van het Landelijk Kantoor tijdens de wijding op 17 april mee in het verhaal van Elia (1 Koningen 19). Hoe die uit angst de woestijn in vlucht en daar een bijzondere ontmoeting met God krijgt. Silbert verplaatste dit Bijbelse verhaal naar onze tijd. 'Ieder mens kent in zijn leven pieken en dalen. Soms gaat het licht in je leven uit en zie je het even niet meer zitten. Maar weet dat God nooit ver weg is.'

Tekst/Jan Spijk

Driemaal is scheepsrecht. Dit aloude spreekwoord ging ook op voor Silbert Elizabeth. Hij had een prachtbaan als radio- en vaatdiagnostisch laborant, eerst op zijn geboorte-eiland Curaçao en later in het Erasmusziekenhuis in Rotterdam. Hij kreeg tot drie keer toe een roeping om predikant te worden. In herinnering: 'Het begon al op mijn tiende toen een dominee tegen mijn ouders zei dat ik later predikant zou worden. Hij wilde me zelfs meenemen naar de Verenigde Staten.' Hij koos echter voor een medische loopbaan, maar Silbert kon niet om de roeping heen. 'Het enige wat ik kon doen was uiteindelijk God gehoorzamen.'

Gods hulp

Dat was een enorme stap, omdat hij in Engeland ging studeren en vrouw en kind achterbleven in Nederland. 'God heeft in zijn Woord ons beloofd dat Hij voor ons zal zorgen als we gehoorzamen. En zo is het gebeurd. God heeft voor mij en mijn gezin gezorgd. Ik ben

Hem dankbaar vanuit het diepste van mijn hart.' Silbert werd na zijn afstuderen (cum laude) in 2013 predikant van de gemeenten Amsterdam, Tilburg, Nijmegen en Rotterdam. Hij moet er nu wel een beetje om lachen, omdat het ook veel reistijd kostte. 'Haha. Ik was voortdurend onderweg, eerst met mijn goede vriend en mentor ds. Bert Nab, en daarna alleen. Ik heb veel geleerd in die tijd.'

Leider departement Sabbatschool

Sinds dit jaar kwam er een nieuwe uitdaging op het pad van Silbert, want hij werd gevraagd om het departement Sabbatschool (voorheen onderdeel van Opleiding & Training) te gaan leiden. Hij combineert dit met het predikantschap van de gemeente Tempu pa Dios in Capelle aan den IJssel. 'Wat me in deze functie aanspreekt is de systematische interpretatie van de Bijbel. In deze vorm kijk je vooral welke gedachte er achter de Bijbelverhalen zit. Dat systematische werken spreekt me aan, omdat ik in het ziekenhuis ook

zo werkte. Als laborant ben je op wetenschappelijke wijze bezig met onderzoeken en dingen uitpluizen. Dat ligt me aan mijn hart. Het werk voor de sabbatschool lijkt hierop.'

Workshops en nieuwe materialen

Als nieuw departementshoofd wil hij zich onder andere gaan richten op de sabbatschoolleiders en de gespreksleiders. 'De afgelopen periode ging de aandacht vooral naar de redactie van het boek Dialoog. Niet raar hoor, omdat er voor andere zaken geen tijd was. Ik zal ook nauw samenwerken met Tiago Pereira die verantwoordelijk is voor het departement Gemeentegroei. Sabbatschool en evangelisatie gaan samen. Groeien in je geloof, dat wil ik graag bereiken voor de kerkleden. En hoe je je eigen geloof overbrengt op iemand anders. Daarin moeten mensen onderricht krijgen in bijvoorbeeld workshops.' Volgens Silbert is het tijd om nieuw materiaal te ontwikkelen voor jongeren. 'Er is een groot verschil tussen de wijze van lesgeven

Silbert Elizabeth: 'God is niet boos als je iets verkeerd doet'

Foto: Heidi Moorman

Lezend op de foto

Bij dit interview wilde Silbert graag met een boek op de foto, want lezen is een andere passie van hem. 'Mijn familieleden zijn allemaal nieuwsgierige mensen. Ik lees heel veel. Ook om te leren en te blijven groeien. Romans zijn niet aan mij besteed, maar ik houd van wetenschappelijke boeken. Een heel goed filosofisch boek is bijvoorbeeld van Simon Blackburn met als titel Think. Het mooie van dit boek is dat we denken dat de dingen die we doen nieuw zijn, maar dat klopt niet. Onze gedragingen zijn niet veranderd; het is altijd zo geweest. Dat helpt je in het leven.'

Gods woord praktisch

In zijn geloof beleeft Silbert Gods woord niet als iets abstracts, maar vooral praktisch. Hij legt uit: 'Je mag verwachten dat je het kunt toepassen in je leven. Net als in het Bijbelse verhaal van Elia zijn we als mensen soms somber en ontmoedigd. Dan lijkt God misschien ver weg in je leven, maar Hij is dichterbij dan je denkt. Hij begrijpt je en houdt van je. God is niet boos als je iets verkeerd doet. God heeft begrip voor de mens. Omdat God van mensen houdt, moeten wij ook van elkaar houden. Sommigen vinden dit wel een beetje radicale manier van denken. Ik vind dat je open moet staan voor zijn leiding. En begrijpen wat God van je wil. In mijn eigen leven heb ik gemerkt dat Hij hele rare dingen van mij vroeg. Uiteindelijk komt het altijd goed. Ik heb geleerd te reizen met God en op Hem te vertrouwen.'

Jan Spijk is communicatieadviseur bij het landelijk kantoor van de Nederlandse Adventkerk.

op de basisschool en die van de sabbatschool. De manier van de sabbatschool spreekt ze minder aan en daardoor dreigen ze af te haken. De school is dynamisch, maar de sabbatschool meer statisch. Dat moeten we veranderen.' Nu hoeft hij het wiel niet helemaal opnieuw uit te vinden, omdat andere landen (Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Duitsland) voor een groot deel al zo werken. Tijdens een bezoek aan Montenegro ontmoette Silbert collega's uit andere landen waar hij ideeën opdeed voor de Nederlandse sabbatschool. 'We moeten het wel aanpassen aan de Nederlandse situatie. Het kost tijd, maar ik hoop dat we de Nederlandse jeugd de komende vijf jaar weer kunnen laten aanhaken bij de sabbatschool.'

Muzikale familie

Tijdens de eerste personeelsbijeenkomst na de herverkiezing van het huidige Bestuur mocht iedere werknemer van het Landelijk Kantoor een voorwerp meenemen. Silbert twijfelde geen seconde en nam zijn gitaar mee, want hij komt

uit een muzikale familie. Lachend: 'Op mijn twaalfde kreeg ik al de gitaar van mijn opa. Op de muziekschool leerde ik klassiek gitaar spelen. Ook heb ik in de kerk deelgenomen aan verschillende bands. Muziek zit gewoon in mij. Daarom koos ik tijdens de personeelsbijeenkomst voor mijn gitaar.' Silbert luistert naar heel veel muziek: gospel, maar ook seculiere muziek vooral van de jaren 80 en 90. 'Ik luister niet alleen naar de woorden, maar vooral hoe de muziekinstrumenten worden bespeeld. Ik vind iemand als Phil Collins heel goed, maar ook ben ik fan van Whitney Houston en Ed Sheeran. In de kerk luister ik graag naar CeCe Winans, Michael W. Smith en People & Song (gospelgroep). Een goede vriend van mij is Leo Davelaar. Hij is echt heel goed, geschoold op het conservatorium. We zaten samen in verschillende bands. Ik heb best veel van hem geleerd op muzikaal gebied. Voor mij was de verleiding heel groot om zelf ook naar het conservatorium te gaan. Uiteindelijk koos ik voor de kerk.'

Eindtijd- verwachting

We **verwachten** dat Jezus terugkomt. We hebben veel belangstelling voor het tijdstip waarop dat zal gebeuren. Vaak koppelen we gebeurtenissen en personen of andere zaken aan de wederkomst om aan te tonen dat het einde nu echt spoedig zal zijn. Dit kan angst of motivatie opleveren. Laten we overdenken of het tijds-element van onze verwachting juist wordt ingevuld.

Tekst /Jan-Rokus Belder

Eindtijd en het einde van de wereld zijn nauw verbonden. 'Het einde van de wereld' is wanneer deze wereld stopt. De tijd dat Jezus terugkomt. De 'eindtijd' is de tijd voorafgaand aan de wederkomst. Niet alleen christenen denken hierover na. De milieubeweging waarschuwt voor een onbewoonbare aarde en evolutionisten zien de zon als oorzaak van het einde in de verre toekomst. De Bijbel leert ons echter dat er geen einde aan de wereld komt omdat God de aarde zal herscheppen (Openbaring 21). Waar wel een einde aan komt is de heerschappij van de duivel, wat we als hoopvolle boodschap mogen delen.

Wanneer is 'spoedig'?

De vraag 'wanneer?' houdt gelovigen al 2000 jaar bezig. Jezus' spoedige komst (Openbaring

22:12, 20; Lucas 21:32) is voor velen niet te begrijpen, want deze woorden werden bijna 2000 jaar geleden uitgesproken. Dit spanningsveld van deze verwachting is zichtbaar in het leven van Paulus, die verwachtte Jezus' terugkomst zelf mee te maken.

I Tessalonicenzen 4: 17

'...en daarna zullen wij, die nog in leven zijn, samen met hen worden weggevoerd op de wolken en gaan we de Heer in de lucht tegemoet.'

Maar de tijd is een harde leermeester, ook voor Paulus, want wat later merkt hij dat het kennelijk toch anders zal gaan dan hij toen zo vurig geloofde en hoopte.

II Timoteüs 4: 6-8

'Mijn bloed wordt al als een offer uitgegoten, het moment waarop ik heenga nadert. Maar ik heb de

goede strijd gestreden, de wedloop volbracht, het geloof behouden. Nu wacht mij de krans van de gerechtigheid die de Heer, de rechtvaardige rechter, aan mij zal geven op de grote dag; en niet alleen aan mij, maar aan allen die naar zijn komst hebben uitgezien.'

Eindtijdvoorspellingen

Verwachtingen rondom de 'eindtijd' hielden gelovigen altijd al bezig, vooral door te zoeken naar de antichrist en het duizendjarig rijk. De antichrist zou komen vlak voor het einde. Door de eeuwen heen hebben verschillende figuren deze titel toegekend gekregen, zoals Nero, Napoleon, Hitler, Poetin, Obama en niet te vergeten de Paus.

De gedachte aan een duizendjarig vreedrijk op aarde voor de wederkomst beïnvloedde ook

VERWACHTING/OVERDENKING

eindtijdverwachtingen. Duidelijke vermeldingen over dit rijk gaan terug naar het eerste millennium. Luther berekende in 1532 de tijd van het laatste oordeel op 9 oktober 1533, maar dit was waarschijnlijk cynisch bedoeld. Newton voorspelde het einde van de wereld rond 2060.

Hoewel berekeningen en voorspellingen onschuldig lijken, hebben ze veel ellende en ongeloof veroorzaakt. In 1533 werd Munster tot 'Nieuw Jeruzalem' uitgeroepen, wat leidde tot veel bloedvergieten. Meer recente voorbeelden zijn Jim Jones (1978) en David Koresh (1993), waarbij honderden mensen stierven door zelfmoord.

Niet alle eindtijdvoorspellingen zijn gewelddadig. William Miller voorspelde het einde van de wereld op 22 oktober 1844. Zijn volgelingen leefden er vreedzaam naartoe, maar de teleurstelling was groot toen Jezus niet terugkeerde.

Het kernprobleem met voorspellingen zoals die van Harold Camping over het einde van de wereld op 21 mei 2011, is de afbreuk aan geloofwaardigheid. Velen verliezen hun geloof door zulke voorspellingen. Het wordt moeilijker om mensen te vertellen over het evangelie, Jezus' liefde en andere aspecten van het geloof.

Mensen hebben van nature de neiging om te willen weten wanneer het einde komt. Verwachtingen zijn te vinden op onverwachte plaatsen, zoals in de kerk van Paulus buiten de muren in Rome. Er is een wandversiering met alle pausen, met lege plaatsen voor toekomstige pausen. De verwachting is dat Jezus terugkeert als alle plaatsen zijn ingevuld.

De zevendedagsadventisten hebben geleerd van eerdere voorspellingen en noemen geen

datums meer. Dat is het officiële standpunt van de kerk. We hebben geen informatie over het moment waarop Jezus terug komt. Daar zullen we ons niet mee bezighouden. WEL met het vertellen DAT Hij terugkomt en mensen uitnodigen daar klaar voor te zijn.

Toch worden er soms nog nieuwe datums of tijdssuggesties gedaan door individuele leden. Een voorbeeld is de voorspelling uit 1950 dat Jezus in 1964 zou terugkeren, gebaseerd op 120 jaar prediking sinds 1844. Toen 1964 kwam, brokkelde de geloofwaardigheid verder af.

Een evenwichtige kijk op de eindtijd

Het is belangrijk om een heldere en evenwichtige kijk op de eindtijd te hebben en verwachtingen in het juiste, Bijbelse licht te plaatsen. Het tijdselement heeft hierin een beperkte plaats. In Handelingen 1:6 stellen de leerlingen een laatste vraag aan Jezus over het einde:

'Zij die bijeengekomen waren, vroegen hem: "Heer, , gaat u dan binnen afzienbare tijd het koningschap over Israël herstellen?"'

De wens is dus duidelijk... maar nu de reactie en de realiteit. Het antwoord van Jezus in vers 7 spreekt voor zich, is fel, is scherp:

'Hij antwoordde: Het is niet jullie zaak om te weten wat de Vader in zijn macht heeft vastgesteld over de tijd en het ogenblik waarop deze gebeurtenissen zullen plaatsvinden.'

Waarom is de reactie van Jezus zo scherp, zo fel? Wel, het was niet de eerste keer dat dit onderwerp aan de orde kwam. Het was niets nieuws. De vraag komt in Matteüs 24:3 en verder al uitgebreid aan de orde. De conclusie van Jezus in vers 36 is:

'Niemand weet wanneer die dag en dat moment zullen aanbreken, ook de hemelse engelen en de Zoon niet, alleen de Vader weet het.'

Het blijft interessant te zien hoe zelfs een absoluut duidelijke uitspraak als deze mensen ertoe heeft gebracht de tekst zo te kneden dat er toch ruimte ontstond om tijdsbepalingen te doen en/of herkennen. Denk maar even terug aan William Miller. Hij berekende het einde van de wereld, de komst van Jezus op 22 oktober 1844. Ook hij kende deze tekst. Maar, zo redeneerde hij, deze woorden spreekt Jezus als mens op aarde. Logisch dat Hij TOEN niet wist wanneer Hij terug zou komen. Maar NU is Jezus in de hemel, bij God, dus NU

weet Jezus WEL wanneer Hij terugkomt. En wanneer Hij het weet, kan Hij het ons openbaren zoals Hij dus heeft gedaan: Hij komt terug op 22 oktober 1844.

/ Onze verwachting is gericht op het FEIT, niet op de TIJD

Hoe verleidelijk dit soort redeneringen ook zijn mag, ik denk niet dat het de juiste weg is. Je geeft toe aan die diepgewortelde menselijke behoefte om grip te hebben op je verwachtingen, maar doet geen recht aan de tekst. Jezus zegt dat NIEMAND het weet, nou, accepteer dat dan ook en bemoei je verder niet met de tijd!! Dat is zijn boodschap aan de discipelen.

Ellen White bevestigt op diverse plaatsen dat we geen tijd en aandacht moeten besteden aan de tijd, het moment van de wederkomst.

‘Keer op keer ben ik gewaarschuwd over tijdsbepalingen. Er zal nooit meer een boodschap voor Gods volk zijn die gebaseerd is op tijd.’ (Last Day Events, p. 34, 35 en Selected Messages Book 1 p. 188).

In hetzelfde boek Selected Messages zegt ze op p. 189:

‘We moeten niet leven op de opwinding over tijd... Niemand kan voorspellen wanneer die tijd komt... Je zult niet in staat zijn te zeggen dat Hij komt binnen één, twee of vijf jaren, maar tegelijkertijd moet je de wederkomst ook niet vooruitschuiven door te zeggen: Het kan nog wel tien of twintig jaar duren.’

De wederkomst telt, niet de tijd

Niet leven op de opwinding over tijd. Onze verwachtingen gaan over iets anders. Ik weet niet hoe duidelijk ik hierover mag zijn, ik wil zeker niemand voor het hoofd stoten, zeker niet wanneer je oprecht gelooft dat je hier wel mee bezig moet zijn. Maar wat Ellen White hier zegt, lijkt mij duidelijk. Net als de woorden van Jezus: niet doen!!

Toch doen mensen het wel. ‘Kijk naar deze persoon, hij heeft dit gezegd, die gebeurtenis, kijk maar, nu gaat het zus en zo, nu is het echt dichtbij. Je hoort het, je ziet de videoboodschappen keer op keer juist dit doen’. Maar waar gaat mijn verwachting over? Praat ik over de tijd of over het feit...?

Ter verduidelijking een persoonlijk voorbeeld. Toen ik in 1975 bij deze kerk kwam leefde de gedachte van de spoedige komst van Jezus heel sterk. Er werden lezingen georganiseerd waarin de paarden of sprinkhanen uit Openbaring uitgelegd werden als die nieuwe helikopters die de Amerikanen nu hadden, de Chinooks, als ik het goed heb, die zo’n kloppend groot kabaal maken. Kijk, nu komt Jezus snel, de plagen van Openbaring gaan al in vervulling. Het kan geen vijf jaar meer duren.

Op de Vonk, toen, werd dit volop verteld. Jezus komt binnen vijf jaar... en zo rond 1979 begon ik erover na te denken om eventueel theologie te gaan studeren en predikant van deze mooie kerk te worden. Maar ja, dat is toch niet heel logisch... waarom zes jaar gaan studeren wanneer Jezus binnen vijf jaar terugkomt.

Gelukkig was er ook toen in de kerk een aantal mensen dat een zekere nuchterheid wist te bewaren. Ze hielden vast aan de basisopdracht. Jezus KOMT, we weten niet wanneer... Onze verwachting is gericht op het FEIT, niet op de TIJD.

En zo zijn we, inmiddels 44 jaar verder. Hopelijk kan ik je aanmoedigen om je verwachting te richten op de heerlijke hoop en verwachting: Jezus komt terug naar deze wereld. Ben je daar klaar voor? Elke dag?

Jan-Rokus Belder is predikant van de gemeenten Leeuwarden, Groingen en Hoogeveen.

Dikushin Dmitry/Shutterstock.com

De energie van God

Om energie te krijgen, moet je eerst ergens energie in steken. Het is net als met de verwarming: om er lichamelijk 'warmpjes bij te zitten' in huis, zul je er eerst energie in moeten steken in de vorm van een brandstof. In de overdrachtelijk zin van het woord betekent er 'warmpjes bij zitten' dat je geen last hebt van geldgebrek. Om dat voor elkaar te krijgen, zul je er ook eerst energie in moeten steken door goed na te denken over je uitgaven.

Tekst /Thijs de Reus

Dit geldt ook als je een positief gedrag teweeg wilt brengen in andere mensen. Actie is reactie: ons gedrag (actie) heeft rechtstreeks effect op het gedrag van de ander (reactie). Dus als je een positieve, harmonieuze omgeving wilt, dan moet je er energie in steken door zelf het positieve te benadrukken.

Paulus steekt er energie in

Paulus steekt ook energie in de gemeente Efeze. Dit kwartaal bespreken we in onze gespreks-groepen op sabbatmorgen de brief die hij hun schreef. Of deze brief alleen voor hen bestemd was of dat die, net als de brief aan de mensen in Kolosse,

ook in andere gemeenten moest worden voorgelezen, is een logische conclusie (Kolossenzen 4:16). Voor al die brieven van Paulus geldt dat het ook voor ons goed is om zijn inzet te waarderen door zijn raadgevingen en onderricht zorgvuldig te lezen.

God doet veel moeite

We merken al gauw dat we door energie te investeren hetzelfde doen als wat God ook heeft gedaan voor ons. God stak een hoop energie in de schepping van deze wereld. Ook al weten we dat God daarvan niet moe is geworden of uitgeput is geraakt, toch is duidelijk dat God moeite heeft gedaan (Jesaja 40:28).

God deed dat omdat Hij daar graag iets voor terug wilde krijgen, namelijk de liefde, de waardering en het respect van alles wat Hij heeft gemaakt. Dat blijft God doen zelfs nadat er iets grondig is misgegaan. God heeft daar vanaf het begin een plan voor klaar liggen (Efeziërs 1:4).

Hoeveel moeite God wil doen, blijkt uit het feit dat God er liefst twee personen van de goddelijke drie-eenheid voor naar deze aarde stuurt. Zijn zoon en daarna zijn opvolger, de heilige Geest. We zijn Gods kinderen en die wil Hij niet als wezen achterlaten (Efeziërs 1:5; Johannes 14:8). God doet oneindig veel moeite voor ons.

In Christus zijn

God heeft dus veel moeite en energie in ons geïnvesteerd en dat geldt ook voor de apostel Paulus. Hoe reageren wij daarop? We moeten niet denken dat het door al die inzet om ons heen, voor ons verder een moeiteloos iets zal zijn. Ook van ons wordt inzet verwacht.

Let op hoe Paulus die verbondenheid van God met de mens beschrijft. In Efeziërs 1 kom je telkens weer de uitdrukking tegen dat wij 'in' Jezus Christus zijn. God is ons genadig 'in zijn geliefde Zoon' (Efeziërs 1:6). Natuurlijk kunnen we niet letterlijk 'in' Gods Zoon zijn. Door dit voorzetsel te gebruiken, wordt duidelijk hoe

nauw verbonden we zijn met God. Je kunt ergens op, boven, naast of bij zijn, maar dan is er altijd een zekere afstand. Je kunt in de winter heel 'dichtbij' je huis zijn, maar dat helpt je niet: het is koud buiten. Alleen als je 'in' je huis bent, heb je het lekker warm.

God wil ons heel dichtbij Hemzelf hebben. We zijn kinderen van Hem en we mogen in hetzelfde huis wonen. Ouders weten hoeveel levensvreugde dat geeft, maar soms kost het ook heel veel energie. Toch doen ouders dat en God doet dat ook voor de mens. Hij spaart kosten noch moeite voor zijn gemeente.

Praktische voorbeelden

Wat verwacht God daarvoor terug van zijn gemeente? Ten eerste dat zij onder elkaar elke vorm van onderscheid maken tussen mensen laten varen. In deze brief illustreert Paulus dat door te wijzen op het wegvallen van het onderscheid tussen gelovigen met een Joodse achtergrond en die met een heidense achtergrond (Efeziërs 2 en 3).

Ten tweede wil de apostel dat ze hun vroegere manier van leven veranderen. Geen loze denkbeelden meer navolgen, maar de waarheid zoals Jezus Christus die bekend heeft

/ God stak een hoop energie in de schepping van deze wereld

gemaakt in woord en daad. De kern daarvan is dat wij onze naasten vergeven zoals God ons in Christus heeft vergeven. Dat is de weg van de liefde (Efeziërs 4:37; 5:1-2).

Ten derde gaat Paulus in op de praktische uitwerking in het dagelijks leven. Dat vat hij samen door te zeggen dat we uit eerbied voor Christus *elkaars* gezag aanvaarden. Als je Christus hebt aanvaard, dan is Hij degene die je navolgt en is Hij het hoogste gezag. Dat is het einde van menselijk streven om degene te zijn die gehoorzaamd moet worden of wiens mening doorslaggevend is. Alleen wat Christus zegt, is van doorslaggevende betekenis. Als we dat doen dan is dat het einde van alle onderlinge strijd. Dat kost inderdaad energie, maar bedenk hoeveel energie er ook vrij komt in je leven!

Het derde kwartaal bestuderen we in de sabbatschool het thema: *Efeziërs*. Ik wens u veel zegen bij de bestudering van Gods Woord

Thijs de Reus is emeritus predikant en actief voor SHANA.

PS

Gerjan den Ouden

26 jul 1980 – 13 dec 2022

Gerjan was een actieve vriend, echtgenoot en vader. Geloof was voor hem altijd dichtbij. Samen met zijn vrouw Irene hield hij van reizen en actieve uitstapjes. Ook liepen zij samen al eens een marathon. Gerjan groeide op in een groot gezin. Hij observeerde vaak en plaatste zichzelf niet op de voorgrond, maar was wel altijd actief aanwezig. Op de ochtend van 13 december 2022 ging Gerjan gewoon naar zijn werk. Het leidde hem naar Florennes in België. Op het werk werd hij onwel en kreeg een hartstilstand. Pogingen om hem te reanimeren mochten niet meer baten.

Tijdens de uitvaart bleek dat hij geliefd was. Uit het binnen- en buitenland waren mensen naar Breda gekomen om de laatste eer te bewijzen. Ds. Bert Nab die voor- ging in de dienst: 'Samen met hen

die achterblijven kijken we uit naar het moment dat we Gerjan opnieuw kunnen ontmoeten en hij zijn gezin weer in de armen kan sluiten. In de tussentijd wensen we Irene, de kleine Noa en alle familieleden veel kracht en sterkte toe. We spreken de wens uit dat zij die kracht zullen vinden in de liefdevolle nabijheid van onze Heer.'

Joke van Slooten - van Kruijl

20 mrt 1941 – 30 nov 2022

Na de moeilijke oorlogsjaren besloot Joke verpleegkunde te gaan studeren. Ze bleef bij dit werk betrokken tot aan haar pensioen. In 1969 werden Joke en haar man Jan lid van de gemeente Utrecht. In 1975 van de adventgemeente Harderwijk. Joke is de kerk tot haar dood trouw gebleven.

In de kerk vervulde Joke vooral dienstbare taken. Voor de kindersabbatschool, maar ook voor de diaconie. Zij bezocht niet alleen kerkleden, maar verstuurde ook vele jaren verjaardagskaarten.

Een verdrietig keerpunt was 2012 toen in de zomer haar echtgenoot Jan overleed. De laatste twee jaar is ze liefdevol verzorgd in een particulier zorghuis. Als we terugblikken op het leven van Joke van Slooten-van Kruijl dan kunnen we met recht God voor haar leven danken. Woorden die haar omschrijven zijn: zorgzaam, gastvrij, sociaal, gezellig en positief. Zij genoot van het leven. Daarnaast vertrouwde zij op de zorg, de leiding en beloften van God. Johannes 14:1-3 was voor haar belangrijk. Ook Joke zag uit naar die woningen, waar ze ook verwachtte haar man Jan weer te ontmoeten. Zij geloofde in de belofte van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.

De afscheidsdienst in Nijkerk werd geleid door Henk Koning.

Wiebe Bouwhuis

7 okt 1950 – 31 dec 2022

Na een periode van afnemende gezondheid overleed eind december Wiebe Bouwhuis. Hij is 52 jaar lang lid geweest van de gemeente Almelo en vele tientallen jaren was hij betrokken en actief binnen de gemeente. Wiebe was werkzaam als vormgever in de grafische sector. Deze creatieve vaardigheden kon hij ook goed inzetten in de kerk. Zo was hij pionier met video-opnamen, startte met een kerkbulletin, maakte een website en zette multimedia in bij de kerkdiensten. In de coronatijd maakte Wiebe zich buitengewoon verdienstelijk met het opnemen en monteren van de onlinediensten van Noordoost Nederland.

Ook verrichtte hij veel hand- en spandiensten in en om de boskapel van de gemeente Almelo, een plek waar hij graag kwam. Wiebe was 27 jaar samen met Carol die door hem Jezus leerde kennen. Ds. Jurrien den Hollander bepaalde ons tijdens de uitvaartdienst bij Psalm 139: 'U kent en doorgrondt mij.'

Hanna Stienstra-De Vries

17 dec 1925 – 27 nov 2022

Hanna en Max waren jarenlang lid van de adventgemeente Leeuwarden. Ondanks haar hoge leeftijd woonde Hanna zoveel mogelijk de kerkdiensten bij. Zij en haar man waren altijd zeer actief en betrokken bij de kerk. Beiden hebben samen met John Jellema de verbouwingsklus van de keuken van de adventkerk geklaard.

Ook was zij jarenlang aanspreekpunt voor ADRA. Hanna had veel Bijbelkennis, was gul en vrijgevig, maar kon ook wel dominant zijn in haar mening. De afscheidsdienst werd geleid door ds. Jan Rokus Belder. Hij sprak over de tekst uit Openbaring 14:12-14. De dienst werd besloten met een video van het lied 'Eens als de bazuinen klinken'.

Jacoba Maria van Putte-Huibrecht

4 okt.1925 – 16 dec. 2022

Voor velen was Jacoba Maria van Putte-Huibrecht oma Cobie. Zij woonde nog steeds zelfstandig en was zeer scherp van geest. Zij werd geboren in Keulen, waar haar ouders op dat moment met hun schip lagen. Door een goede vriend zijn ze beiden in aanraking gekomen met de zevendedagsadventisten.

De familie verhuisde in 1989 naar Tuk (Steenwijk), waarna ze lid werden van de gemeente Meppel. Van Putte sloot vriendschappen binnen de gemeente met jong en oud en was een zeer geliefd gemeentelid. Dit was te zien tijdens de uitvaart. Het kerkje zat vol. Ds. Jan Rokus Belder leidde de uitvaartdienst en haalde nog wat herinneringen op. Jan Rokus sprak over 2 Korintiërs 12: 9: Mijn genade is u genoeg. Dit naar aanleiding van de door Jacob van Putte zelf gekozen tekst op de rouwkaart. Wij zullen haar missen en zien uit naar het weerzien.

Douwe Marius 'John' Jellema

31 okt 1942 – 10 jan 2023

John dankte zijn bijnaam aan het bezoek dat zijn vader samen met hem na de bevrijding in 1945 bracht aan een groep Canadese militairen, gelegerd in de Grote Kerk in Leeuwarden. Een van hen stelde zich voor met de woorden: 'Ik ben John.' Zijn vader reageerde met: 'En dit is onze kleine Johnny-boy.' John ontmoette zijn levenspartner tijdens een zomervakantie op Ameland. Hij en Tineke trouwden op 24 februari 1966. Het stel had niet dezelfde religieuze achtergrond. Er werd een Bijbelstudie gevolgd en in november 1967 werden John en Tineke gedoopt door ds. Henk de Raad. Vanaf dat moment waren ze enthousiast lid van de gemeente Leeuwarden. Beiden hebben afwisselend deel uitgemaakt van het bestuur. Hun huis stond altijd open voor anderen. Jarenlang gingen dienstdoende sprekers uit de kerk mee met de familie Jellema voor een warme maaltijd en een goed gesprek. In 2005 werd lymfeklierkanker bij hem geconstateerd. Chemo bracht de ziekte aanvankelijk tot rust. Begin 2013 stak deze echter weer de kop op. Na uitgebreid onderzoek werd er een tumor in de darm ontdekt. De laatste jaren werden moeilijk. Half december belandde hij opnieuw in het ziekenhuis. En verloor de strijd op 10 januari. De afscheidsdienst op 17 januari werd geleid door ds. Jan Rokus Belder. De belangstelling was overweldigend. Zoveel mensen kwamen afscheid nemen, zowel thuis als in de aula. Schoondochter Miranda had de dienst voorbereid. Beide zoons Marius en Chris herdachten hun vader met een eigen toespraak.

Meppel

10 september 2022/Arnhem
Marcel Snip,
Arnaud Salembier en
Ozana Santos Rocha

Tijdens een feestelijke dienst in de gemeente Arnhem erden Marcel, Arnaud en Ozana gedoopt. De dienst werd geleid door Arnoud van den Broek en Bert Nab.

11 februari 2023/Meppel
Annemiek van Kammen-van der Weide

Op sabbat 11 februari was het feest in de gemeente Meppel. Die dag werd Annemiek gedoopt. De doop werd verricht door Gabriel Kwayie.

Zwolle

18 februari 2023/Zwolle
Marten Onstwedder

Marten vond twee jaar geleden, midden in de coronatijd, de weg naar gemeente Zwolle. Op sabbat 18 februari werd hij gedoopt door Gabriël Kwayie.

*Wachten en verwachten
Uw belofte vervuld
Nu al en in de toekomst
Heel dichtbij en nog ver weg
Een kleurrijk land
Om eeuwig in te wonen
Tekst/Jeanette Lavies*

Van de voorzitter

Deze week had ik een indringend gesprek met iemand die altijd zeer actief is geweest in de kerk. Hij sprak zijn zorg uit dat de tegenstelingen in de kerk lijken toe te nemen en hoe die het hoofd te bieden? Dat is een terechte zorg. Wanneer wij om ons heen kijken en zien wat er in de maatschappij gebeurt, dan zien we ook de invloed ervan op de kerk. We zien een verrechtsing in de samenleving en sinds de coronapandemie is de polarisatie overal toegenomen.

De aanhoudende oorlog in Oekraïne heeft onder andere tot gevolg hoog opgelopen energiekosten. Veel mensen zijn bang voor een onzekere toekomst. Ook binnen de kerk zien we daar de effecten van. Het is een tijd waarin complottheorieën het goed doen. Ook de kerk in Nederland lijkt conservatiever te worden. Uniecongressen zijn vaak ook niet de

meest samenbindende momenten in de kerk. Het afgelopen congres heeft zeker de tegenstellingen binnen de Nederlandse Unie blootgelegd. Die verscheidenheid zien we op verschillende vlakken. De meeste groei vindt plaats in de migrantengemeenten, maar de kerk van de oorspronkelijke blanke bevolking is aan het vergrijzen.

De verschillen in geloofsbeleving zijn groot. Ik vind het te eenvoudig om labels te gebruiken als conservatief en progressief. Het is echter duidelijk dat er grote verschillen zijn in hoe wij de Bijbel lezen en praktisch toepassen. De uitdaging voor ons allemaal is deze tegenstellingen te overbruggen en wel zo dat wij elkaar blijven vasthouden. Vragen stellen is makkelijker dan antwoorden geven. Om de tegenstellingen binnen de kerk te overbruggen en bestaande kloven te dichten moeten we iets doen. We zullen elkaar in ieder geval moeten ontmoeten en de moeite willen nemen elkaar te leren kennen en begrijpen. Liefst door in alle openheid en met respect met elkaar in gesprek te gaan, ook als

de onderwerpen gevoelig zijn. Zonder dat we elkaar veroordelen.

Het is nodig dat we accepteren dat er een grote verscheidenheid is binnen onze advent-familie. Want iemand is geen minder goede adventist als hij of zij tot andere conclusies komt. Hier kunnen wij zeker nog lessen leren en hebben we een lange weg te gaan. Ik hoop voor de komende periode dat we leren luisteren naar elkaar zonder elkaar te verketteren en bereid zijn samen te bouwen aan onze mooie geloofsgemeenschap in Nederland.

Macina Amrina/Shutterstock.com

Rob de Raad is voorzitter van de Nederlandse Adventkerk

Rob de Raad is voorzitter van de Nederlandse Adventkerk

Rob de Raad is voorzitter van de Nederlandse Adventkerk

**/ polarisatie
is overal
toegenomen**

Everett Collection/Shutterstock.com